ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4588 — ՄԱՐՏ 20/2 ԱՊՐԻԼ 1901 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 13 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4588

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ویك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հոս առաքուած ամէն բան
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է զրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

20 ՓԱՐԼԱՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	ղրշ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրանկ
» » » վեցամեայ	20	»
Դրամի փոխարէն ֆրանկի փոխ կ'ընդունուի,		115

դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

Ձեռագիր թղթակցաց փոխիր չտրամադրուիր եւ չվերադրուիր։

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

«ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԵՍՈՅ ՓՈՔՐԱԳՈՅՆԸ»

—Ո՛ւֆ, նորէն սէրսէրի, Թաղտկանի խնդիր, կ'ըսեն անչուշտ ընթերցողներէն շատեր, ամէն անգամ երբ Թերթ մը ձեռքերնին կ'առնեն և հոն կը զարահին ատ կարգի գրուածքներու։

Եւ իրօք, այս վերջին ժամանակներու մէջ, վարդապետներու, տէրտէրներու, Թաղտկաններու—խօսքս իսկապէս անարժաններու մասին—վրայ ա՛յնքան գրուեցաւ և կը գրուի որ, շատ մը գրողներ իսկ սկսած են ասոր տրտունջը հրապարակաւ յայտնել։ Այդ տրտունջներն ու բողոքները սակայն, որքան ալ ճանճզայուցիչ ըլլան և ո՛չ—պատուաբեր քննադատուողներուն, այսու հանդերձ, ատոնք Թղթակիցներու և ժողովուրդին դիտակցութեան դրական լաւ ազդեցութիւնը կրելի է սեպել։ Գձուձ հաշիւներէ, անձնական ատելութիւններէ առաջ եկած աղտոտ կռիւներուն առանց կարեւորութիւն տալու, ընդհանուր առումով, մեր կրթական մարմիններուն ու անձերուն վարքն ու բարքը, կառավարելու, սիրաշահելու, գործելու և աշխատելու սխդէմն ու եռանդը նոխանձելի ըլլալ շատ հեռու է։

Ու կը գտնուին դեռ երանելիներ՝ որոնք ամէն իրաւաբի բողոք կը ձգտին խեղդել, զանոնք միշտ մասնաւոր հակառակորդներու վերագրելով և ժողովուրդին ատոնցմէ բոլորովին անգիտակ ըլլալը պատճառաբանելով։ Իսկ աս խեղճուկ առաջնորդութեան օգնօ՞ւոր.— օգուտը կը քաղեն գեղծուն գործողները և քաջալերելով իրենց ցոյց տրուած աջակցութենէն, աւելին ընելու կը պարտաւորուին անտարակոյս, մինչդեռ վնասը ժողովուրդը կը կրէ...։

Ժիրաղդաթոր Թէ բարեբաղդաթ՝ իրողութիւնները այդ ողորմելի պատճառաբանութիւններուն հակառակը ցոյց կու տան մեզ։ Թիչ բացառութիւնով, ընդհանրապէս Թղթակիցները ճշմարիտ արձագանգը կ'ըլլան այդ տրտունջներուն, և շատ հեղ ալ, անոր չտեսածը, չխորհածը ցոյց կուտան իրեն։ Ու հաւատացած ենք որ, աս կարգի անկեղծ ու տնաչար Թղթակիցները էն վսեմ և օրինակելի պարտք մը կատարած կ'ըլլան իրենց այս ընթացքով։

Բայց ինչո՞ւ արդեօք նոյն գանգատը չըներ Արաբկիրցին, Բաղէշցին, Կարնեցին, Եւայն իր վարդապետին Թաղտկանին դէմ. մինչդեռ նոյնը չպատահիր չո՛ւ մը տեղը։ Եւ ինչ ընէ Թղթակից մը՝ որ իր մէկ քիչ Թէ շատ ազնիւ զգացում ունի, խորհելու, դատելու կարողութիւնն ու պարտականութեան գիտակցութիւնը ունի, ինչ ընէ կ'ըսեմ, լուէ՞, երբ, օրինակի համար, Մարզուանի քահանայութենէն մէկը, յանկարծ, քահանայութենէն կ'ինչէ, անասնութենէն ալ վար, խեղճ ուրին պատիւը բռնաբարել ուզելով և ամենազզուելի օրինակը հանդիսանալով միամիտ ժողովուրդին։ և աս ամենանողկալի յանցանքին համար, փոխանակ հայ եկեղեցիին անդամակցութենէն վռնտելու, ենթք ամուսնաց ապաշխարութիւն մը — ո՛վ ներողամտութիւն—բաւական կը սեպուի։

Ինչ ընէ՞

Երբ Խարբերդի առաջնորդը՝ դեռ իր կոչումին ու պաշտօնին գիտակցութիւնը չունի, և փոխանակ ժողովուրդին լաւ օրինակ ըլլալու, իր անտարբերութեամբ անոր ղեկավար կ'ըլլայ, կը պարծենէ զայն թէ՝ եկեղեցիէն և թէ՝ վարժարանէն։

Ինչ ընէ՞

Երբ քահանային մէկը՝ (օրինակը հոս՝ Ֆիլիպէի մէջ է) ամէն անբարոյականութիւն, քսութիւն ընելէ վերջ, ծնունդներու արձանագրութիւններն ալ կը խարդախէ — այսինչ կնկան տարիքը այսինչ մարդուն տարիքին հաւասարցնելու համար։

Ինչ ընէ՞

Երբ Պատրիարքարանի հրամանով պաշտօն վարող Հովիւ մը, անոր հրամանները լուելի չի դարձներ, և իր պաշտօնին մէջ, բառին ամենալայն իմաստով, անկարող է, ու ահա ալ առանձի պիտի ընէր՝ ըսելով իրմէ մեծը կը խարխսէ, և որպէս զի Պատրիարքարանէն գալիք հրահանգին ժխտական պատասխան ասայ, այսինչ քահանան կը հաստատէ այսինչ վարդապետին տեղ։

Ինչ ընէ՞

Երբ խումբ մը անձեր Թաղտկան կ'ընարուին ժողովուրդին հաւանութիւնով, անոր փափաքներուն, ձգտումներուն ու պէտքերուն կոչնցում տալու համար, և սակայն պաշտօնի գլուխ անցնելուն պէս, ժողովուրդին օգտին, անոր իղձերուն տեղ, իրենց կամքն ու լրմնուկ քմահաճոյքն է որ կը տիրապետէ գործին մէջ. ուրիշ միլտ կը տուժէ եկեղեցին, վարժարանը և ժողովուրդը...։

Ինչ ընէ՞

Երբ ինքնակոչ առաջնայ մարմին մը (օրինակը հոս է) մեծ մասամբ անվստահելի անձերէ բաղկացած՝ իր անձնական շահուն համար միայն դիրքը պաշտօնի գլուխը պահող Այցելու Հովիւը չողոքարկելու համար ժողովուրդին դրամը կը մսխեն մինչեւ Սօֆիա ճչթալ—թագ դրելով և դիմաւորելով զոյն. ու քիչ թէ շատ օգտակար եղող պատուաւոր ազգային մը նամակ կը գրեն (առաջնայ մարմինը) բռնի 2000 ֆր. պահանջելու համար. որովհետեւ տեղական կառավարութեան կողմէ արգիլուեր է ինպատ վարժարանները պարահանդէս տալ!

Եւ այս ի՞նչ ընէ։ Ներու շարքը — որոնք միայն նախագիծ մըն են — կարելի էր դեռ շա՛տ երկարել եթէ բաւական չըլլար այսքանն ալ՝ պատկերացնելու համար այն կարգ մը եկեղեցականներու նրմանօրինակ արարքները՝ որոնք գանգատներու նիւթը կը մատակարարեն ընթերցողներուն ձանձրոյթ պատճառելու ատեն։

Ու եթէ փորձուէիք հարցնել մեր լաւատեսներու և պաշտպանելու տրամադիր խմբագիրներուն թէ՝ —ինչ ընելու է այդ ամէնուն դէմ, պատասխանն թերեւս — ձայն ժպտուն հանելու չէ, որպէս զի չվերտանն ու պաշտօնի չթաչուին, որովհետեւ... անոնց տեղ ուրիշներ գրաւել դժուար է! և դեռ աւելին. ատոնք բոլորը մասնաւոր շարժառիթներու կը վերագրուին, հոգ չէ թէ այդ բողոքները կենդանի օրինակներով պատկերացած ըլլան։

Որքան ատեն որ չարունակուի այդ հրապարակային կամ պաշտօնական ներողամտութիւնը, որքան ատեն որ իրաւացի բողոքները վերագրուին մասնաւորներու, այնքան ատեն ալ մեր քննադատողներն ու քննադատելիները պիտի չարունակեն իրենց շահատակութիւններուն անվերջ շարքերը։

Զէ՛, յարգելի և անկեղծ Թղթակիցներ, դուք ձեր գրելովը ընտրած էք ուրիշ չարեաց փոքրագոյնը։ Եթէ ձեր գրելը քիչ մը պիտի ճանձրացնէ ընթերցողները, չգրելը՝ պիտի քաջալերէ շարք մը վնասակար անձեր՝ որոնցմէ ուղղակի տուժողը ժողովուրդն է։ Դուք նախընտրեցէք առաջինը — գրելը, ճշմարիտը, անկեղծը և օգտակարը գրել, աշխատելով միշտ երեւան հանել ապօրէն վարմունքները։ Ու վստահ եղէք որ, ձեզ դատապարտողներու անհիմն առարկութիւնները երբեք արժէք չեն կրնար ունենալ լուրջ խորհողներու քով։

Բ. Զ.

ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԷՏԷԵԱՆ

Արեւելեան Մամուլի վերջին Թիւին մէջ կը կարդանք.—

Ա՛հա դէմք մըն ալ որ կ'անհետանայ և կարծես 20-դ դարը նախանձոտ վայրենութեամբ մը աշխարհիս շորս կողմէն կը հնձէ առանց ազգի խտրութեան թիչ շատ նշանակութիւն ունեցող անհատներ, և մերայնոց մէջէն չմոռցաւ առնել տանելու, այնպիսի դէմքեր որոնք իրենց կարողութեան ու միմիայն համեմատ օգտակար ըլլալ աշխատած էին իրենց պատկանած հասարակութեան։ Այս վերջինս կարդէն էր նաեւ կարապետ Տէտէեան որ անցեալ ամսոյ 25ին ուրիշներու, ոչ նուազ կարեւորներու կը հետեւէր յանկարծակի։ Ցաւառ աշխատող մը, Տէտէեան տարաբախտ նոխին աշխատակիցներէն, իր եղբօր Տիգրան Յարութիւն Տէտէեանի ժամանակ նոյն իսկ անոր օգնականներէն մէկը եղած է Կարապետ Տէտէեան։ Իր յօդուածներով երեւցած է նաեւ Արիֆիի մէջ. գրած է զանազան ուսանողներ, Ռամզի զեսիրաց անուն փոքրիկ տետրակ մը հրատարակած է, Դիմակ անուն Թերթի մը խմբագրութեամբ զբաղած՝ որ կարճաւոր կեանք մը ունեցած է և Թարգմանած է կատակերգութիւն Սիալաճաց՝ Արփիի մէջ, Վեսեդիկի վանառական՝ Յաւերժահարսի մէջ, նաեւ Ռօսկո Փիլիքոյ և Թարթիֆը։ Կարապետ Տէտէեան սակայն չչարունակեր իր գրական աշխատութիւնները և իր եղբօր Յարութիւնի մահէն յետոյ կը հետանայ ապարանէն անոր չահկիր ու բժշկեկից ըլլալով միշտ։ Իբր քաջ տամարգէտ զանազան պաշտօններ վարած է այլ և այլ ժամանակներ անուանի վանականներու մօտ և ժամանակ մը ալ ստանձնած է Աղգ. Տնտեսական Խորհրդոյ հաշուակալութեան պաշտօնը, բայց Թերեւս պարգեւներէ ստիպեալ կամ իր բնաւորութեան անյարմար գտնելով այս պաշտօնները՝ թողած էր զանոնք և վերջերս կ'աշխատէր իր գիտակ բանարան մը, տնկարանական և ծաղկարանական աշխատութիւններով, մեծահարուստ Անգլիացւոյ մը ընդարձակ պարտէզին մէջ. հաստատ ամսականով մը։ Ուշադիր, խըստամտ և գծախնդիր հոգածութեամբ մը պնծած է նաեւ իր անձնական պարտէզը զանազան ծաղիկներով և տունկերով, ցոյց տալով իր զարմանալի ընդունակութիւնը և գիտակցութիւնը բնութեան շնորհած այդ հմայիչ ու անմեղ արուեստին մէջ։

Իբր տոհմային աշխատաւոր մը ունեցած է Տէտէեան իր հանգստուկ բաժինը և որքան ալ անենչան դարձեալ օգտակար եղած կրնայ նկատուիլ և իբր անհատ մը իր պարտականութիւնը կատարած։

ՊՐԴԻ

Բրդի բնակչութիւնը.— Հայ գիւղացին ու իր բարեբարոյ.— Բրդի Գասապացին՝ իբրեւ մեղուկ, երիտասարդ, ամուսին, հայր.— Գասապացին՝ ընկերական տեսակէտով իր բարեբարոյ.— Գասապացի կինը՝ իր բարեբարոյ.— Մեր մամիկները.— Գասապայի կրթական վիճակին անցեալն ու ներկան.—Բրդի-Գասապայի գաւառաբարբառը։

Ը.

Գասապացի այրը.— Երկար չպիտի խօսիմ տատիկներուն վրայ, որոնց մասին քանի մը խօսք երբ նախապէս, հիներու բաժնին մէջ։ Եւ արդէն անոնք ալ իրենց բարքերով ու հաւատալիքներով չեն տարբերիր մամերու բարեպաշտիկ դասակարգէն։ Ուշադրութեան արժանի կէտն է մինակ ատոնց աւելի փոքրաթիւ ըլլալը։ Գասապայի մէջ, մատի վրայ կը համրուին այդ հին գլուխ տատաները։ որոնցմէ շատերը պանդխտութեան մէջ մեռած են։ Հին ատեն մանաւանդ՝ Պոլիս պանդխտելը շատ սովորական է եղեր Գասապայեցիներուն համար։ Կիները սակայն միեւնոյն առիթի ու միջավայրին մէջ ծերանալով՝ և իրենց բացակայ այրերուն ալ գործերը իրենք տեսնելով՝ շատ զբաղած են այն տաեն։ այնպէս որ՝ շատ տուներ՝ կիներու անունով կը ճանչցուին։ Տիրիֆիկոց, Շիրոյի ց, Հոմոյեց, ևն։ Ինչպէս կիներու մէջ, այս հասմանի տատաներու մէջալ արտասովոր երկաթագները չեն պակսիր։ Բանի մը տարի առաջ, Գասապայի մէջ քահանայ մը մեռաւ, որ 130 տարեկան էր։ Մինչեւ վերջը պաշտօնը կը շարունակէր այդ քահանան։ դասողութիւնը տեղն էր, միայն լսողութիւնն ու տեսողութիւնը տկարացած էին։ Տ. Կիրակոս, ահագին գեղդասանի մը նախահայրն էր։ Տարիներէ ի վեր տեսած էր իր թոռանթոռը։ Այս հաղուագիւտ երկարակեցը շատ սակաւապէտ էր. իր միակ առողջապահական կանոնն էր՝ առաւուերը տաք բան մը խմել, ըլլա՛ր նոյն իսկ պարզ տաք ջուր. մէջը քիչ մը մեղր կամ շաքար խառնուած։ Եւթի տարիներուն, իր մէկ ծեր զաւակին մեռնիլը տեսնելու կսկիծը ունեցաւ։ Իր խրատներով չթողուց որ իր այրիացած հարսը երկրորդ անգամ ամուսնանայ.— Մե՛ղք է, ե՛ղբէր, կրկին կարգիւրը։ Անդին աշխարքին մէջ մէկալ էրկանդ առնու պարտականն կը մնայ։։

Գասապացի արդի այրը՝ պաշտիկուց իր ծնողքին հակոդութեան տակ կը մեծնայ։ Հարբաշ. տոկուն ու գործունեայ կեանքով մը։ Տան ու գիւղի գործերուն մէջ մեծ բաժին մը ունի, որդիական այն պարտաւորութիւններէն զատ. դրամ քիչ քիչ ինքնաբերաբար կատարել կը սովրի արդէն։ Հարուստներն են միակ, որ սիրալ հասկցուած ծնողական գուրգուրանքով մը՝ իրենց մանչերը տաքուկ հանդերձներու մէջ կը թիմեն, և փափկասուն կեանքով խարխուլ հիմ մը կը դնեն անոնց մանկութեան. որով թեպէտ հովերէ յարժող աղաղուն տերեւներ կը դառնան այդ դիրաղդերը, ու շատ հեղ կը խամրին՝ դեռ քանի մը տարեկանի չհասած։ Հարուստներու տղոց շուտ մեռնիլը առանձի կարգ անցեր է Գրդի մէջ։ Ու ժողովրդային կարծիքն է թէ՝ աղքատին դրամովը սնած ըլլալնուն համար է որ ողջ չեն մնար այդ հարուստ ազգակիները, Այսպիսիները, ապայն բացառութիւն հմտարուելու չափ հաղուագիւտ են.— Ինչպէս հաղուագիւտ են նաեւ հասարակ մակնանացուներէ տարբերող ջոջ հարուստներ, որոնք մեռի վրայ կը համրուին, Բրդի մէջ։

Ժողովուրդի զաւակը, չուան մը մէջքը, բարկի, գլխարաց չարքաշ ու առոյգ մանկութիւն մը կը բոլսրէ, կուրծք տալով բուքին ու հովին և բնութեան տարերքներուն դէմ կռուելով այն օրէն՝ երբ թիզ մը հասակին կը հասնի տարիքով։ Օդին ու ջրին առողջապահ մաքրութիւնը անոր թուշերը կարմիրով կը ներկեն, զարմանալի եռանդութիւն մըն ալ իրէ ներարկելով պէր լիկէն երակներուն մէջ։—Առաւուրնէ մինչեւ իրիկուն, դադար կենալը ի՞նչ է՝ չգիտեր. խօսիլ, կարդալ, ճվրտալ, ճլուրելալ, չաղակռտել, խաղալ, կռուիլ և դեռ հազար ու մէկ բաներ, որոնց կիսիկը կը քաշէ, տան ու դուրսի մանր մունր գործերը կարգի դնելուն պէս։ Սրամտութիւնը չափ չունի, և ճնճղուկի պէս անհանդարտ է Գասապայի մանչը։

Տան մէջ ու դուրսն ալ, չո՛ւտ մը կ'իւրացնէ քաղաքավարական դարձդարձիկ ձեւակերպութիւնները, ու պատեհութիւն մը ձեռք բերածին պէս, ինքզինքը կը նեռէ բնութեան գոգը, Գրաքանձորի, Սարաներու, Սէրէլատուսի, Մոլատի և ուրիշ տեղերու վայրի կեանքը ապրելով. ընկուզենիներուն տակ կամ ժայռերուն գիրկը, վազելով, ոստոստելով, իր ընկերներուն հետ հաղարուսէկ խաղեր խաղալով, որոնք չատ հեղ՝ իրարու գլուխ կոտրելով մը կը վերջանան, կամ քարերն ի վար գիրքը գլորելով մը կուռի ծնունդ կու տան։

Գասապացիներէն շատերը իրենց ապրուստը կը հանեն, գիւղերը բանեցնելով իրենց արհեստը, որը՝ իր կարգի հոլիկները ծախելու համար, ամիսներով գիւղերը կը մնայ, որը չրլուն վերեկայութիւն կ'ընէ. և շատերն ալ գիւղերուն ատարը առնելով. երկար տաեն կալերուն վրայ հսկել ու մնալ կը պարտաւորին։ Այս կարգի մարդիկ իրենց տղաքն ալ հետերնին կը տանին, զանոնք վարժեցնելու համար այդ կեանքի դժուարութիւններուն։ Շատ հեղ ալ տղաքը մինակ կը զրկեն։ Պոլսեցի մը զարմանքէն չբթունքը պիտի խածնէր, տեսնելով թիղուկս այս կրակոտ տղեկները, որ գործի մարդու փորձառու տոկունութեամբ գիւղ գիւղ կը չրլին, հաստկեկ փայտ մը կռնակին ետեւ, տրեխները ոտքը և գալոշները՝ մինչեւ ծունկը քաշած։

Հապա կեանքը՝ այդ հիւղերուն ու չէներուն մէջ ուր պպտիկները կը բաթկամանան լեռնցի Բուրդերուն հետ, յանախ անոնց տունը՝ չոր փալասի մը տակ կը ծածկուած՝ գիշերը լուսցնելով։ Իսկ այն հայրերը որ Գասապայի մէջ գործ մը ունին, մանչերնին իրենց թեւին տակ կ'առնեն երբեւ օգնական։

Գասապացի մանչը, պպտիկուց կը մասնակցի ուխտագնացութիւններու։ Տօնական հանդէսներու, հարսնեկան երեկոյթներու և մանկական զուարճութիւններու,—մինչեւ 13–16 տարեկան հասակը։

Կարգ մը պապանական հին սովորութիւններ, որոնք դեռ բոլորովին մոռցուած չեն Բրդի մէջ, տղոց ձեռքով է որ կը նորոգուին։ Աւելորդ չէ տարոց մասին քանի մը խօսք ըսել, ինչ որ կը փափաքիմ ալ ես՝ որ այս տողերը դրած պահուս՝ անուշ տպաւորութիւններով կը վերյուշեմ այն միամտուկ կեանքը, որմէ բաժին մըն ալ ես վայելած եմ երբեմն։

Մեծ-Պահքի տառջին օրը տղաք տան երդմնուխն վար կը կախեն խուլուճիկը, որ պիտի հոկէ անեցոց վրայ, ա գիլլու համար որ ո՛և է մէկը պահքը լուծելու մեղքին մէջ իյնայ, և որ հակառակ զարդային իր նեռ-ին ու աղեղովը կը պատժէ անսաստողը։ Խուլուճիկի պատրաստութիւնը պարզ է։— Տղաք՝ խոշորկեկ սոխի մը վրայ, բոլորակ գծով՝ եօթը փետուրներ կը դարնեն, Մեծ Պահքի եօթը շաբաթներուն իրեւ նշան։ Վերջը հաւի փետուրներ պիտի ըլլան և եօթներորդը աքաղաղի շողշողուն փետուր մը, և դարդ Զաւակի շարթուան։ Փետուրներու շարքին մէջ չորս սանթիմէթրի չափ բացուածք մը կը թողուն, ուր կը դարնեն՝ հորիզոնական դիրքով կրաձեւ ճիւղ մը, անոր ճիւղ մէջտեղն ալ անկելով սուր ճիւղմը։ Այս երկուքը կը կպցնեն Խուլուճիկին նեռն ու աղեղը, որմէ տղաք վախնալով՝ կը զգուշանան պահք ուտելէ։ Ամէն մէկ շաբաթ լրանալուն՝ Խուլճիկին փետուրներէն մէկը կը քաշեն որոնք մինչեւ Զատիկ կը հատնին։ Երբ Խուլուճիկը բոլորովին կը մերկանայ իր փետուրներէն ու ղէնքերէն, տանտիկինը անով ջրվրայ ըսուած կեցակուրը կ'եփէ։ (=Սոխով, իւղով ու հաւկիթով կեցակուրը մըն է ջրվրանը)։

Տնաբնդաւաջի (=Բդի լեղուով՝ Տէրընտաս) տօնին ալ պէրլիկներն են որ ոգեւորութիւն կու տան։ Անոնք նախապէս դեղդեղ կը հաւաքեն բողոցաց (=բոյս մը) խոխներ և չորցած տերեւներ ու ցախեր, մինչեւ իրիկուն հսկելով դեկեղեցուն վրայ և կրցածնուն չափ հետզհետէ խոշորցնելով զանոնք, զիրար գերազանցելու մանկական փութիկոտութեամբ։ Իրիկուան, եկեղեցիէն ելնելուն, խորանի լոյսերէն ամէնքն ալ իրենց մոմն կը վառեն, և հետերնին առնելով անով Տէրընտասի դէզերը կը բռնկեցնեն։ Մութին մէջ աղեղին բոցերը բարձրանալով առանիքը կը լուսաւորեն։ Տղաք ուրախութեան աղաղակներ արձակելով խարոյկին վրայէն կը ցատկեն, զուարթ ժամանցին միացնելով սա՛ մխամուկ հաւատքն ալ թէ՝ բոցերուն վրայէն ցատկելով իրենց ցան ու չոռը կրակին տուած կ'ըլլան։ Դարձեալ այս մասածումով է որ խարոյկն ինքնուս մտ ըլլալու ատեն, զայն կը մարեն՝ վրան միգելով։ Տէրընտասի խարոյկին կնասաւոր փայտերը հանողն ու ատաքերուն գոմը կը դնեն, որպէս զի հաւ չատածէ և տուարը շատ կաթ տայ։

Մեւս կողմ, սակայն, այդ պպտիկներուն մայրերն ալ տարբեր հոգեր ու մտմտուքներ ունին Տէրընտասի գիշերը։

Տղաք, լա՛ւ մը խաղալէ ցատկրտնէ, զուարճանալէ ետքը, յոգնած դադրած՝ անկողին նետուելն ու քնանալը մէկ կ'ըլլեն։ Տէրի կիները, սակայն, մտահոգութիւններով պաչարուած, անքուն կ'անցընեն գիշերը, հսկելով իրենց զաւակներուն վրայ։ Եւ գիտէ՞ք ինչո՛ւ։ Տէրընտասի գիշերը. մինչեւ բաթիրնս, այնպէս կը հաւատան թէ տուները պաչարուած են ոգիներով ինչպէս լուսնոտ երով և ալքեցով։ Ցնորք ո՛վ որ մամիկ մը ունեցած է, անշուշտ պիտի լսած հէքեաթներէն ծանօթութիւններ քաղած է այս աներեւոյթ էգ գաճաններուն վրայ։ Ասանք աւելի մանուկներուն թշնամի են, որոնց զանազան դիւաներ կը հասցնեն։ Երբ խոյները նոր ծնած օրերնին եթէ վրանին լաւ հսկողութիւն չըլլայ. Ալքերը զայն կը փոխեն խլատ ուզեղ արաբաձի մը հետ։ Ասկէ ծագում առած է «Ալքու փոխած կ'ըլմանի» ժողովրդական ասացուածքը, որ կը գործածուի ո՛և է տղու մը չափազանց տգեղութիւնը որակելու համար։ Ալքերը թշնամի են նաեւ տղաքաններուն, որոնց թարքը քաշելով կը տանին իրենց ձաղերուն իրեւ կերակուր։ Ալքու ձաղերը, իրենց մոր բացակայութեան, պար կը բռնեն և դիւային եղանակով մը կ'երգեն.—«Մայրս գնէր խոժ կը բերէ, ալ՛ժ կ'ինենք։ Ալքերը՝ տղաքանին թարքերը զուարներուն կերցնելէ առաջ, նուագած ջութի մէջ կը խաչեն, որով տղաքանը՝ անդին՝ անմիջապէս կը մեռնի։

Տէրընտասի գիշերը, այս անեւեւոյթ չար ոգիները կը չրջապատեն, կ'ըսեն, ամէն տուն, ոգտիկ տղեկները տրաւու համար։ Եւ չատ հեղ երդմնուխն կամ դրան բանալին ծակէն զանոնք կը կանչեն, բուն իսկ անունէնն տալով և ըսելով «Աղկէ՛կ տղայ, էկօ՛, քեզի չամիչ տամ.— աղկէ՛կ տղայ, էկօ՛, քեզի եէմիշ տամ։ Տղան քունէն մէջ հրապուրուելով ալքին քով կ'երթայ, և ալքը զայն կը խարէ ու կը տանի ժայռի մը գագաթը, ուրկէ դարվար դահավիժելով՝ կ'իջնէ անոր աքիւնը կը ծծէ,—ինչպէս որ կ'ըսեն։

Ասոր համար է որ, Տէրընտասի գիշերը, ամէն մայր մտահոգ անձկութեամբ կը հսկէ իր զաւակին վրայ։

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

—)(137)(—

ԹՕՔԹ ԲԻԱՏԻԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶՈՒՏԱՅԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՆՈՏԸ

ԺԴ.

—Բանի որ Ռաուլէն միշտ հեռու կ'ապրիմ, ինծի համար ազատութիւնը կամ տեղը նշանակութիւն չունի։

Արեւուն մարը մտնելէն յետոյ ճամբայ ինկան։ Հաիմ սքանչելի ձիու մը վրայ հեծած կ'ուղեկէր քանդչոյս անդլ. հեծելաններու. որոնք, ինչպէս յայտնի է, Զաբլիի հրամանատարութեան տակ կը գտնուէին։ Հաիմ կը ջանար ժամ առաջ Նէբրլի հողը ոտք դնել, որպէս զի Թըշնամիին ձեռքէն ազատի։ Երբ խումբը Տարպանկոի հասաւ, հոն բնաւ կանգ չառաւ, այլ շարունակեց իր ճամբան, որ անկից անդին ընդարձակ անապատ մըն էր անջրդի և ամայի։ հոս հոն աւերակ մեհեաններ ու ճամբրդներու ապաստանարաններ կը գտնուէին։ Երկու օր այդ անապատին մէջէն յառաջացան. խեղճ Նիսամ իր վանդակին մէջ բանտարկուած՝ ճշմարիտ տանջանք մը կը կրէր, իսկ Զաբլի բոլորովին զղջացած էր հրամանատարի պաշտօնը ստանձնելուն համար, և մասամբ կռահած էր թէ Հաիմ խաղ մը խաղացած էր իրեն։

Խումբը Նէբրլի սահմանագլուխին մօտերը հասած էր. երբ հեծեալ զինուորներէն մէկը տեղակալին քով փութաց շնչապառ և ըսաւ.

—Տեղակալ, եռեւնիդ նայեցէ՛ք։

—Ի՞նչ կայ, պատասխանեց Զաբլի։

—Նայեցէք տէր, մեր յառաջապահ զինուորները քառասմակ կը վազենին ձիերնին։ կ'երեւայ թէ բան մը պատահած է։

Հեծեալ զինուորը կը սխալէր. ատոնք Տարպանկոյէն չորս տրակոններ էին՝ որոնք տասնապետի մը առաջնորդութեամբ կը յառաջանային արիւն քրտինքի մէջ թաթխուած։ Ցայտնի էր թէ երկար ճամբայ մը արագօրէն կարել անցնելու համար շատ վազցուցած էին իրենց ձիերը։

—Տեղակալ Սըր Զաբլի Պլունդն էք, այնպէս չէ՞, ըսաւ տասնապետը, երբ Զաբլիի մօտեցաւ։

Հաիմ Տօրանի մատանի կերպարանք մը առաւ։ Այդ մարդոց անակնկալ ժամանումը լաւ նշանակութիւն մը չունէր ամէն պարագայի մէջ։

—Հեռացէք մեր քովէն, ըսաւ տասնապետը բրտօրէն, խօսքը Հաիմի ուղղելով։ Պէտք չէ որ իմանաք ի՞նչ որ պիտի հաղորդեմ այս սպային։

Հաիմ Տօրանի պարտաւորուեցաւ մէկդի քաշուիլ՝ ակառներուն մէջէն անցնելու և հայհոյութիւններ մրմռալով։

—Տեղակալ, ահա ձեզի ուղղուած հեռագիր մը, ըսաւ տասնապետը թուղթ մը ներկայացնելով Զաբլիի։

Այս վերջինը հեռագրին կնիքը խզեց և դարմանքով կարդաց հետեւեալը.

«Կը հրամայուի Զաբլի Պլունդ տեղակալին որ անմիջապէս Բաղնա դառնայ իր ջոկատով։ Բացարձակապէս արգիլուած է իրեն Նէբրլի սահմանագլուխը անցնել։

Գենդպեռ Մանպի»

—Ա՜հ, տեղակալ, ըսաւ տասնապետը, ըսելիք չկայ, աղէկ յոգնեցուցիք մեզ։ Այս հեռագիրը մեզի հասաւ յաջորդ օրը ձեր Տարպանկոյէն անցնելուն։ Հրաման ստացանք անպատճառ ձեր ետեւէն հասնելու։ Ի՞նչ սարսափելի բան է այս հրակէզ արեւակով ճամբորդութիւն կատարել։ Ծարաւէ կը մեռնինք, տեղակալ, եթէ զովացուցիչ ըմպելի մը հրամայէք, չենք մերժեր։

Զաբլի հրամայեց զովացուցիչ ըմպելիներ տալ տրակոններուն և ինք Հաիմ Տօրանի մօտ երթալով յայտնեց թէ բացարձակ հրաման մը հաղորդուած էր իրեն, որուն եթէ չենթադրեր անմիջապէս, կարգապահական ամէնէն խիստ պատիժներու կրնար ենթարկուիլ։

Հաիմի դէմքը ժպտունեցաւ, և կատաղութեամբ ըսաւ.

—Բայց, անկարելի է որ մեզ առանձին թողուք այս ամայի անապատին մէջ։ Ի՞նչ պիտի ըլլայ մեր վիճակը։ Խենթութիւն է ձեր ըրածը։

—Բացարձակ հրաման մը տրուած է ինծի, պատասխանեց Զաբլի, հեռագիրը Հաիմի աչքին առջեւ դնելով։

Արդէն երիտասարդ տեղակալը չատ գոհ էր այդ անակնկալ հեռագրին համար, որ տարկապաշկ ճամբորդութենէ մը կ'ազատէր զինքը։

—Այս հեռագիրը տիկին Ռիշմոնի գործն է, կը մրմռար ինքնիրեն Հաիմ։ Անիկա բերան տուած է դիս, բայց առնելիքը ըլլայ։

Տասնապետը յայտնեց թէ խումբին պաշտօնը աւարառելով՝ կէս ջղան մը պիտի ընէին ու պիտի մեկնէին։

—Ուրեմն կը մեկնի՞ք, տեղակալ, ըսաւ Հաիմ ջրծունքները խածած ու բառնցքները սեղմած։

—Անմիջապէս պէտք է հնազանդիմ ինծի տրուած հրամանին։ Զինուորի մը պարքն է համակերպիլ իր պետին հրամանին։

Ստուգիւ, կէս ժամ յետոյ տեղակալ Զաբլի իր խումբով տրակոններուն հետ ճամբայ ելաւ, Հաիմը առանձին թողլով անապատին մէջ։ Այս վերջինն ալ իսկոյն ճամբայ ելաւ իր թափորով, բայց բոլորովին յուսահատած վիճակի մէջ։ Իր միակ մտածումն էր Նէբրլ հասնիլ ժամ առաջ, ուր պիտի կրնար ապահով ըլլալ թշնամիին յարձակումներէն։ Հաիմի կ'ընկերանային քանի մը Հնդիկներ՝ ջորիներու վրայ հեծած և Դեղին Մարգրիտը իր հետեւորդներով։ Նաեւ Փաքիր Ղաւուտ որ սքանչելի ձիու մը վրայ հեծած՝ տիրոջը քովն կ'երթար։

(Շարունակելի)

Քաղաքական Լուրեր

ԱԿՈՒԻՆԱԼՏՈ ԳԵՐԻ

Փիլիպպեանց շարժման պետը.— Մատնութեամբ գերի ինկած.— Նոր մանրամասնութիւններ:

Երկար ատենէ ի վերՓիլիպպեանց կացութեան վրայ տիրող լռութիւնը վերջապէս խզուեցաւ խոշոր լուրով մը, ինչպէս Ծանուցին հեռագիրները: Ակուինալտո, Փիլիպպեանց շարժման պետը, օտար տիրապետութեան դէմ եղած դիմադրութեան հոգին, այսօր Ամերիկացիներուն ձեռքը կը գտնուի: Ի ստոյգ կը հրատարակեն այդ դէպքին պարագաները: Նենգութիւնը և մատնութիւնը յաջողեցին Ակուինալտոյի երկարատև ընդդիմութեան: Ակուինալտոյի ու անոր սպայակոյտին Ամերիկացիներուն ձեռքը իյնալէն թէեւ չի հետեւիր թէ արշիպեղագոսը բոլորովին խաղաղած ըսել է, սակայն, ամէն պարագայի մէջ Փիլիպպեանց շարժումը մեծ հարուած մը ընդունած է՝ զրկուելով իր շարժիչ ոյժէն՝ իր պետէն: Աւելորդ այդ մասին եւրոպական լրագիրներուն մէջ հրատարակուած հեռագիրները.

Նիւ-Եորք, 28 մարտ.— Մանիլայէն հոս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ակուինալտո և ամբողջ սպայակոյտը գերի ինկած են Բաղիկուբանի մօտ՝ Պալէրէն ինը մղոն հեռուն:

Ուաշինկթըն.— Ակուինալտոյի գերի ինկած լալու լուրը պաշտօնապէս հաստատուեցաւ: Պատերազմական նախարարը կ'ըսէ թէ ամերիկեան զնդապետը որ իր հրամանին տակ ուժեներեք հոգի ունէր, բռներ է Ակուինալտոն և անոր սպայակոյտին երեք սպայ: Պատերազմական նախարարը այս առթու կ'ըսէր թէ տակաւին չի գիտեր թէ ի՞նչ տօրինութիւն պիտի ըլլայ Ակուինալտոյի մասին, սակայն կ'ենթադրէ թէ Փիլիպպեանցի մնաց առաջնակարգ գերիներուն ալ պիտի վարուին անոնց հետ:

Նիւ-Եորք.— Այն մանրութեան մասին որուն զոհ գնաց Ակուինալտо, հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն Մանիլայէն.— Ակուինալտо իր սպաներէն մէկին պաշտօն յանձնած էր հրահանգներ տանիլ Փիլիպպեանց բնիկներուն, որպէս զի Իղոռոթլու նահանգին մէջ իրեն ժամադիր ըլլան, բայց այդ սպան գաղտնի տեսակցեցաւ Ամերիկացիներուն հետ: Ցընդարը գնդապետը, Մաք Արթուր զօրավարէն հրահանգ ստացած ըլլալով, գործածել այդ մատնիչը, տանը՝ հինգ օր առաջ ընտրեալ զինուորներով Փիլիպպեանց սպային հետ ճամբայ ելաւ ամերիկեան թնդանօթակիրով մը որ Իղոռոթլու նահագին մօտ հասնելուն՝ Պալէրէն վեր ամայի տեղ մը կեցաւ ու ցամաք հանեց զինուորները: Մատնիչը և բնիկ հրացանաձիգներ անմիջապէս Ակուինալտոյի մօտ զրկուեցան ըսելու համար թէ ամերիկացի Ցընդարը գնդապետը ու զինուորները գերի բռնած ըլլալով իրենց հետ կը բերեն: Ամերիկեան գնդապետը ու զինուորները երբ Ակուինալտոյի ներկայացան, գնդապետը նշան մը ըրաւ և Ակուինալտо ու անոր սպաները անմիջապէս ձերբակալուեցան: Ատիկա ճարտարութեամբ յղացուած և քաջութեամբ գործադրուած ծրագիր մըն է: Արդարեւ Ամերիկացիներուն դէմ կար մատնութեան վտանգը՝ որուն դէմ պէտք էր նախապատրաստուած ըլլային:

Նիւ-Եորք.— Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ ամերիկեան Ուիքսպուրկ Քընոֆթիկիրը Մանիլա տարեր է Ակուինալտոն, ուր այսօր կէս օրէն երեք ժամ ետքը ցամաք ելաւ և առաջնորդուեցաւ ամերիկեան ընդհանուր հրամանատար Մաք Արթուր զօրավարին պալատը, ուր աներկիւղ խօսեցաւ. բանէ մը տեղեկութիւն չունենալու երեւոյթը ունէր. քաջառողջ էր և զուարթ: Ակուինալտо ճաշէէ ետքը Անտա փողոցին բանտը տարուեցաւ:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Վարժարանները.— Կեդրոնացում.— Ռուս գրատներու ընկերակցութեան ջնջուիլը.— Ներքին գործոց նախարարին մէկ շրջաբերականը:

Բէռլէսպուրկ, 28 մարտ.— Ռուս կառավարութիւնը գաւառային իշխանութեանց հաղորդեց նախնական ուսուցման վերաբերեալ հրահանգ մը՝ որ նոր ճամբայ մը կը բանայ դէպ ի կեդրոնացում: «Զեմսթվոյները՝ այսինքն Ալեքսանդր Բ. կայսրի օրով հաստատուած նահանգային խորհուրդներ, պիտի չմասնակցին ուսմանց ծրագիրներու պատրաստութեան եւ վարժարաններու քննութեան: Այդ գործը ասկէ վերջը կրթական նախարարութեան անունով պիտի կատարեն մասնաւոր քննիչներ որոնք ուղղակի կեդրոնական իշխանութեան իրաւասութեանը տակ պիտի գտնուին: Զեմսթվոյները ասկէ վերջը միայն պիտի վճարեն վարչական իշխանութեան սահմանած գումարները: Այդ որոշման հետեւանքը այն պիտի ըլլայ որ հանրային կրթութեան գործը պաշտօնեաներու վարչութեան և կղերականներուն ձեռքը պիտի յանձնուի և Զեմսթվոյներու իրաւասութիւնները այնչափ աննշան բան մը պիտի ըլլան որ վերջ ի վերջոյ բոլորովին պիտի վերցուին:

—Ռուսիոյ պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Բէռլէսպուրկի կառավարչին մէկ զեկոյցը որ կը հրամայէ ջնջել «Ռուս գրագէտներու փոխադարձ Ընկերակցութիւնը» որ միացած է «Բէռլէսպուրկի գրական Ընկերութեան»: Այդ Ընկերակցութեան անդամներէն մէկ մասը՝ 45 հոգի՝ վերջերս բողոքագիր մը ստորագրեցին որ Լոնտոնի ու Բարիզի լրագիրներուն մէջ հրատարակուեցաւ: Այդ բողոքագիրը, ներկայ պարագաներու մէջ, բաւական պատճառ մը նկատուեցաւ նոյն Ընկերակցութեան ջնջուելուն: Պաշտօնաթերթը կը պարունակէ նաև ներքին գործոց նախարարին կողմէ բոլոր կառավարիչներուն և ոստիկանապետներուն ուղղուած երկար շրջաբերական մը՝ որ տեղական իշխանութեանց պատասխանատուութիւնները կը գծէ բարեկարգութեան պահպանման համար: Ներքին գործոց նախարարը կը յարէ թէ վերջերս այդ նպատակով ձեռք առնուած միջոցները պէտք եղած ազդեցութիւնը և արագութիւնը չեն ունեցած: Շրջաբերականը մանաւորապէս կը հրաւիրէ ոստիկանները հսկել օրէնքին ճշդիւ ու անխտիր գործադրութեանը և կանխահոգ միջոցներու ձեռք առնուելուն: Նախարարը կը յաւելու թէ այդ ամէնքը եթէ գործադրուին, բարեկարգութիւնը միւռ կատարեալ վիճակի մէջ պիտի գտնուի:

ԶԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Լորտներու Ժողովին մէջ.—Լորտ Լանստաունի կարեւոր յայտարարութիւնները.— Զինու կացութեան մէկ պատկերացումը.— Մանչուրիոյ պայմանագրութիւնը եւ Անգլիոյ շահերը.—Ռուսիոյ նպատակը:

Լոնտոն 28 մարտ.—Լորտ Սրէնսբը, որ մասնաւոր յաջողութիւն մը ունի արտաքին գործոց նախարարին կարեւոր յայտարարութիւններ տալու, ինչպէս ըրաւ Թիէն–Զինի անգլեւռուս վէճին համար, այսօր ալ միեւնոյն յաջողութիւնը ունեցաւ Զինու դէպքերուն նկատմամբ: Լորտ Սրէնսբրի հարցումներուն վրայ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն սա կարեւոր յայտարարութիւնները ըրաւ.

«Միրելի Լորտեր, կ'ընդունիմ թէ հարցապնդող մեծայարգ ատենապետը կատարելապէս իրաւունք ունէր Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը հարցաքննում մը ընել և պատրաստ եմ պատասխանել անոր հարցմանց իրաւաքնիւրին: Ազնուական Լորտը նախ հարցուց թէ Զինու մէջ զինուորական գործողութիւնները աւարտած են և թէ յոյս կայ որ միջազգային զինուորները քիչ ատենէն քաշուին Զինէն: Ինչպէս շատ լաւ ըսաւ Ձեր Ազնուութիւնը, անգլիական զինուորները Զին գացած էին դեսպանատունները ազատելու: Այդ նպատակը բարեբաղդաբար իրականացաւ և այս միջոցիս, որչափ որ գիտեմ զինուորական գործողութիւն չի կատարուիր և կատարուելու հաւանութիւն ալ չկայ: Անցեալները իմացանք թէ Վալտերսէ մարշալը իր որամադրութեանը տակ գտնուած զինուորներուն հրամայեր է պատրաստ ըլլալ նոր գործողութիւններու, որոնց նպատակը յստակ կերպով պարզուած չէր: Հետեւաբար՝ հարկ դատեցինք հրահանգ տալ Կէպլի զօրավարին, որպէս զի այդ կարգի գործողութեանց մասնակցելէ առաջ Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան խորհուրդ հարցնէ: Հիմակու հիմոյ մեզի այնպէս կ'երեւայ թէ հիւսիսային Զինու մէջ բրիտանական զինուորներուն ներկայութիւնը անհրաժեշտ է. Անգլիոյ կառավարութիւնը, արդարեւ տէրութեանց հաւաքական ծանուցագրին մէջ նշանակուած պայմաններուն այն եղանակով չէ հաւանած որ միջազգային զինուորներուն թոյլ տրուի քաշուիլ Զինէն: Այսուհանդերձ չեմ կարծեր թէ պէտք ունենանք ժողովիդ յայտարարելու թէ ամէն ջանք պիտի ընենք վուրթով աւարտել տալու բանակցութիւնները, և հաստատապէս կը յուսանք թէ քիչ ատենէն պիտի կրնանք մեր զինուորները ետ քաշել և կամ Զինու այդ մասին մէջ անոնց թիւը բաւականէն աւելի նուազցնել:

«Լորտեր, ազնուական ատենապետը բանակցութեանց վրայ տեղեկութիւն ուզեց. պէտք է խոստովանիմ թէ չատ դանդաղ կը կատարուին. կարելի է ցաւիլ բայց ոչ թէ զարմանալ: Չեմ կարծեր թէ դիւանագիտութեան պատմութեան մէջ երբեք տեսնուած ըլլայ այդ տեսակ բանակցութիւն մը որ այնչափ անյաջող կեր.ալով կատարուի՝ լուծում մը առաջ բերելու համար: Գիտէք թէ մէկ կողմէն կայ Զինը, և թէ Զինու կառավարութիւնը դիւանագիտական այն տեսակ դրութիւններու կը դիմէ՝ որոնք բնաւ չեն պատասխաներ գործածուած դրութիւններու: Այս միջոցիս Զին չըսեմ կենդրոնական կառավարութիւն մը, բայց ուղղակի կառավարութիւն մը չունի. պարտուած ենք բանակցել անոր հետ թէ՛ Բէքինի դեսպաններուն և թէ չինական պաշտօնատարներուն միջոցաւ: Միւս կողմէ կան տասնմէկ տէրութիւններ իրենց տասնմէկ ներկայացուցիչներով. զարմանալու չէ երբ այդ ներկայացուցիչներուն միջեւ կարգ մը անհամաձայնութիւններ կը ծագին՝ որոնք բանակցութիւնները կը յապաղեցնեն. բայց և այնպէս մեծ խնդիրներու մասին մեծ տէրութիւնները կրնանք ըսել թէ միաձայն են: Տէրութիւնները մասնաւորապէս միաձայն են թէ այս միջոցիս պատերազմի մէջ չեն Զինու հետ, թէ արդի դէպքերէն հոդային առանձնութիւններ ձեռք բերել չեն ուզեր, թէ կը ճանչնան գոյութիւն ունեցող դաշնադրութեանց վաւերականութիւնը, թէ կ'ուզեն «բաց դուռի» քաղաքականութիւնը գործադրել առեւտրական ու տնտեսական խնդիրներու մասին և թէ վերջապէս կարգ մը մասնաւոր շրջանակներու մէջ, ուր նախամեծարութեան իրաւունքներ տրուած են տէրութիւններէ ոմանց, շահակից բոլոր տէրութեանց համար պատշաճութեան հաւասարութիւն մը կայ:

«Գոլով չինական պաշտօնատարներու գլխատուելու խնդրին, Բէքինի մեր ներկայացուցիչը սա սկզբունքին հետեւած է թէ «իւրաքանչիւր պաշտօնատար իր ոճրին տրամադրած ամենէն խիստ պատժոյն պէտք է ենթարկուի. Մեր կարծիքը, սակայն, այն էր թէ կարգ մը ոճիրներու մասին մահու պատիժ միայն հարկ էր, բայց մեր ներկայացուցիչը համակերպելով իր պաշտօնակիցներէն մէկ քանիին, վերը յիշուած սկզբունքին յարեցաւ: Մեր դեսպանը նաև հրահանգ ստացաւ չափաւոր ըլլալ իր բոլոր պահանջումներուն մէջ, և Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը կը փափաքի աւելցնել դեսպանատանց պահանջներուն թիւը, մի միայն անոնց պաշտպանութիւնը ապահովելու համար: Միւս կողմէ կայ հատուցումներու խնդիրը՝ որուն վրայ այս միջոցիս կը բանակցին Բէքինի դեսպանները: Այդ մասին ալ կարծիք յայտնեցինք թէ աւելի լաւ է հաւաքական պահանջումներ ընել, փոխանակ անհատական պահանջումներու: Ոչ ոք կ'ուզէ Զինու վրայ այնքան ջախջախիչ բեռ մը դնել որուն տակ ճչուի. մեր կարծիքով չատ գէշ միջոց մը պիտի ըլլայ, քանի որ նպատակ ունինք Զինու գոյութիւնը իբրև տէրութիւն յարգելու քաղաքականութեան հետեւիլ: Վերջապէս Զինու հիւսիսային կողմի երկաթուղիներու և 1899ին Ռուսիոյ և Զինու միջեւ կնքուած պայմանագրութեան խնդրին նկատմամբ ալ իմացանք ռուս կառավարութենէն թէ անգլիական երկաթուղիին գրաւումը առժամանակեայ է և թէ բնաւ պիտի չմնայ խնդրոյ տակ եղած չահերուն: Մեծն Բրիտանիա արդէն բան մը լսած չէ այդ երկաթուղիներու նկատմամբ իր ունեցած իրաւունքներէն. նաև անգլիայի բաժնետէրերուն չահերն ալ անտեսուած չեն:

«Հիմա ձեռք կ'առնեմ ուրիշ հարցում մը՝ զոր ազնուական Լորտը ըրաւ ուրիշ կարգադրութեան մը մասին, այսինքն 1900 հոկտեմբերին եղած կարգադրութեան՝ որ առհասարակ «անդլեւգերման կարգադրութիւն» անունով ճանչցուած է: Ազնուական Լորտը հարցուց թէ այդ կարգադրութիւնը Մանչուրիոյ հետ վերաբերութիւն մը ունի՞: 1900 հոկտեմբերի այս կարգադրութեան մասին երբ բանակցութիւն կատարուեցաւ, դերման կառավարութիւնը ըսաւ մեզի թէ, իր կարծիքով, Մանչուրիան այն տեսակ նահանգ մը չէ, ուր ազդեցութիւն մը ունեցած ըլլայ: Չեմ կարծեր, սակայն, թէ այդ իրողութիւնը երկար ատեն ուշադրութիւն գրաւելու հանգամանքը ունենայ. վասն զի պայմանագրութիւնը անշուշտ չէ նուազեցուցած տէրութեանց իրաւունքները՝ գործածելու դաշնագիրներով բացուած նաւահանգիստները, իրաւունքներ զորս տուած է Թիէն Զինի դաշնադրութիւնը: Մանչուրիոյ դաշնագիրներով բացուած երկու նաւահանգիստներ են Նիու Զուանկ և Թա-Լիէն-Ուան. ռուս կառավարութիւնը բացայայտ ապահովութիւններ տուած է մեզի թէ այդ իրաւունքները պիտի չվնասուին. Գոլով այն կարգադրութեան՝ որուն վրայ Ռուսիա և Զին այս միջոցիս կը բանակցին, և որ սովորաբար Մանչուրիոյ պայմանագրութիւն անունով ծանօթ է, կը ցաւիմ որ պիտի չկրնամ անոր մասին խնդիր ուղղուած տեղեկութիւնները տալ: Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը, արդարեւ, չի կրնար ըսել թէ լրագիրներու մէջ հրատարակուած կարգ մը գրութիւններ՝ որոնք տեղեկութիւններ կը հաղորդեն պայմանագրութեան պարունակութեանը մասին, ո՛ր աստիճան ստոյգ են, և թէ մեր կառավարութիւնը այդ մասին չի՛ կրնար կարծիք մը յայտնել: Ինչ որ կրնամ ըսել սա է թէ Ռուսիոյ հետ կարգադրութիւն մը ունինք, որուն համաձայն, բրիտանական կառավարութիւնը կը ճանչնայ թէ երկաթուղիներու ձեռնարկութեանց մասին, Մանչուրիա կը գտնուի ռուսական ազդեցութեան չրջանակին մէջ. Պէտք է նաեւ յիշեցնեմ ժողովին թէ Զինացիներու և Ռուսներու միջեւ կռիւներ ծագեցան և թէ այս վերջինները պարտաւորուեցան գրաւել Մանչուրիոյ նահանգին մէկ մասը: Ուրեմն կատարելապէս բնական բան մըն է թէ Ռուսիա, իր զինուորները ետ քաշելէ առաջ, պրն դած է ճշդել այն պայմանները, որոնցմով ետ պիտի քաշէ իր զինուորները: Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը չէր կրնար քննադատել երկու երկիրներու միջեւ կնքուած կարգադրութիւնը, եթէ ինչպէս որ կ'ըսուի, առժամանակեայ է: Բայց պէտք է ընդունիմ թէ Ն. Վեհափառութեան կառավարութեան ձեռք եղած ընդարձակ պարունակութիւնը եթէ ճիշդ է, կարգադրութիւնը այն տեսակ տրամադրութիւններ կը պարունակէ՝ որոնք միայն Մանչուրիոյ սահմանակիցներ չեն, որոնք առժամեայ հանգամանք մը չունին, և որոնք կը փոխեն Զինու հետ դաշնադիրներով ճանչցուած մեր իրաւունքները: Բանակցութեան պարունակութիւնը տեղական կարգ մը փոխադարձ պաշտօնատարներու կողմէ մէջտեղ հանուած է՝ կարծիքներ հարկնալու նպատակով և կամ երկու տէրութեանց միջեւ գժտութիւն առաջ բերել փափաքողի մը կողմէ հնարուած է: Պիտի բանակցանամ ըսելով թէ այդ երկու ենթադրութեանց իւրաքանչիւրին մէջ կարելի է որ ճշմարտութիւններ կան: Եթէ այդպէս ըլլար, Ն. Վեհափառութեան կառավարութեանը համար չատ հանդոյ պիտի թուէր, երեւան հանել այդչափ խնդիրներ՝ որոնք ինքնին ամենայն ոյժով կը հարուածեն Զինի դաշնադրութեան հիմունքները: Ես կարծեմ թէ սիրելի Լորտեր, կատարելապէս պատասխանեցի ազնուական Լորտին կողմէ ինծի եղած բոլոր հարցումներուն»:

Լորտ Սրէնսբը հարցում մը եւս ըրաւ, ըսելով որ Մանկուրիոյ երկաթուղիին համար ալ Ռուսիոյ և Զինու միջեւ համաձայնութիւն մը չէ՞ կնքուած: Լորտ Լանստաուն պատասխանեց.

«Հարցուցաւ թէ այն կարգադրութիւնը որուն վրայ խօսեցայ, ո՞չ միայն Մանչուրիոյ, այլ Մանկուրիոյ ալ կը վերաբերի: Ցեւտոյ լուր ելաւ թէ այդ արամադրութիւնը վերցուած է պայմանագրութենէն: Մտոյգ ըլլալը չեմ գիտեր, սակայն կը մաղթեմ որ այնպէս ըլլայ: Աւարտելու համար ըսեմ թէ կատարելապէս կը խոստովանինք թէ մեր առջեւ մեծ դժուարութիւններ ունինք Զինու մէջ: Մի՛շտ պիտի ուզենայինք պաշտպանել այդ երկրին շահերը. պիտի ուզենայինք վրայ պիտի յամառինք, սակայն մանրամասնութեանց համար պէտք չէ յուսալ թէ միշտ յաջողակ պիտի հանդիսանանք: Ամէն պարագայի մէջ, սակայն, մեծապէս պիտի ջանանք աւարտելու այդ բանակցութիւնները և վերջ մը տալու կացութեան մը որ եթէ ոչ վտանգներով, գէթ անպատեհութիւններով լեցուն է՝ անոնց համար որոնց կը վերաբերին ներկայ բանակցութիւնները:»

Լորտ մը կողմէ արուած կարճ պատասխանէ մը ետքը վիճաբանութիւնը փակուած հռչակուեցաւ և ատենը գոցուեցաւ:

ՊՈՒԼԿՈՎ ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ

ՍԷԼԱՆԻԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Նիսա 23 մարտի

Այս նիսան, որ մարտ 21ի հինգշաբթի օրը տեղի պիտի ունենար, մարտ 23ի օրը յետաձգուեցաւ, դատարանին մէկ անդամին՝ Իպրահիմ էֆ.ի անհանգստութեան պատճառաւ:

ՄԻԹԱ ՊԼԱԶԻՎ

Հ.— Մեր տեղացի էք և ո՞րքան ատենէ ի վեր Սէլանիկ կը գտնուիք:

Պ.— Բէօրբիւլեցի եմ և 18 տարիէ ի վեր Սէլանիկ հաստատուած եմ, ուր յանձնակատար–դործակալի աբկեստով կը զբաղիմ:

Հ.— 31 օսմ. ոսկի յանձներ էք մէկու մը:

Պ.— Չեմ յիշեր:

Հ.— Զանացէք միտքերնիդ բերել: Բան մը տուած չէք Խրիսթօ Թանօ Նիքովի:

Պ.— Ոչ:

Հ.— Առաջին քննութեան ատեն իսկ յայտարարեցիք թէ Թրայչէ 31 օսմ. ոսկի վստահացած էր ձեզ՝ յանձնելու համար այն անձին՝ որ անոր անունով պիտի գար ձեզմէ պահանջելու զայն: Հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ հետեւեալը պատմած էք.—Օրին մէկը, անձ մը, որուն ֆիզիքական նկարագիրը Թրայչէին կը համապատասխանէ, ուզեր է դումար մը յանձնել ձեզ, զոր մերժեր էք ընդունիլ, հակառակ իր թախանձանքին: Բանի մը օր յետոյ, միեւնոյն անձը ձեր գրասենեակը ներկայացեր է: Բայց հոն երկու հրեայ սալոնան տեսնելով, այցելուն մտակայ սենեակ մը տարեր է ձեզ: Հոն, այցելուն դանակ մը հանելով սպառնացեր է ձեզ սպաննել, եթէ իր ուզածդ ձեր քով չպահէիք որոշելու դումար մը: Այն ատեն սարսափուեր էք ընդունիլ զայն: Այդ դումարը կը հասնէր 31 օսմ. ոսկիի, որոնք մա առ մաս յանձնուեր են Խրիսթօ Թանօ Նիքովի:

Պ.— Գրասենեակէս դուրս ելած էի՝ երբ եկան ինծի իմացուցին թէ իմ հաշուեհատուածներս գրաւուած էին ոստիկան Սիւլէյման էֆ.ի կողմէ: Իսկոյն փութացի վճառատուն և երբ ներս կը մտնէի, ձերբակալուեցայ և բանտ առաջնորդուեցայ: Իրիկուան, հարցաքննեցին զիս և բռնութիւն բանեցուցին վրաս, բայց չպատասխանեցի բնա՛ւ, որովհետեւ հիւանդ էի:

Հ.— Գանգատ չյայտնեցի՞ք ձեր վրայ բռնութիւն բանեցնելու մասին:

Պ.— Թող չտուին ինծի:

Ընդհանուր դատախազը այն ատեն սա հարցումը կ'ուղղէ.

Հ.— Ամբաստանեալը օր մը իմ գրասենեակս բերել տուեցաւ՝ Սէլանիկի մէջ Մանթաշով ատն ներկայացուցիչին ունեցած մէկ պարտքին համար: Ի՞նչու համար այն ատեն ինծի չըսաւ իր մասին գործածուած այդ բռնութիւնները:

Պ.— Սուտիւ պէյին քով գացի (ընդհանուր դատախազը ցոյց կու տայ): Հոն տեսայ սա պարոնը (Ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանի թարգման Պ. Պէօրօքճեանը ցոյց կու տայ): Բայց չէի գիտեր թէ պէյը ընդհանուր դատախազն է:

Ընդհանուր դատախազ.— Ամբաստանեալը քանիցս եկած է իմ գրասենեակս, ուր հասկցած է թէ ի՞նչ է իմ պաշտօնս: Իր վրայ գործուած բռնութեանց մասին պիտի խօսէր ինծի, եթէ այդպիսի բան մը գոյութիւն ունենար: Ատիկա իբր փրկութեան խարխս առաջ կը բերէ:

Հ.— Կը ճանչնա՞ք Խրիսթօ Մաթովը:

Պ.— Գիտէի թէ ուսուցիչ էր: Ձերբակալուելէս առաջ՝ կէս ոսկի փոխ առաւ ինէ: Գանգս Պ.սանեաք խանը գացած միջոցիս, Մաթովը ուրիշ ուսուցիչներու հետ կը տեսնէի: Սակայն որ և է յարաբերութիւն չունէի իրեն հետ:

Հ.— Ձեր յայտարարութիւնը ձեր կողմէն ստորագրուած, ձեր ատն մէջ գրաւուած զանազան թուղթեր, Խրիսթօ Նիքովի յայտարարութիւնը, ուրիշ անհերքելի պաշտօնաթուղթեր ապացոյցներու բաւարար ամբողջութիւն մը կը կազմեն ձեր յանցապարտութեան մասին: Ի՞նչ ունիք ըսելիք:

Պ.— Չեմ գիտեր թէ ի՞նչ ըսի ոստիկանութեան տեսուչին քով, ուր բռնադատեցին զիս: Հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ըրած յայտարարութիւնս կը ժխտեմ: Չեմ ընդունիր պաշտօնաթուղթերուն վարի կողմը գրուած ստորագրութիւնս:

Ընդհանուր դատախազին պահանջումին վրայ և ամբաստանեալին նենգամտութիւնը երեւան հանելու համար, դատարանը կ'որոշէ, որ բաստանեալներու պաշտպանողական միջոցին ատեն կանչել բոլոր այն վկաները որոնք ներկայ գտնուած են այլև այլ յայտարարութեանց և Պլէչէվի՝ իր թուղթերուն տակ ստորագրութիւն դնելը տեսած են:

(Շարունակելի)

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Ականակուռ Իֆթիխար պատուաշնան տրուեցաւ կայս. ուժգ Թիկնապահ և Կ. Պոլսոյ կեդրոնին ու Ս. զօրաբանժին հրամանատար Սատէտտին փաշայի: Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ Վեհ. Սուլթանին սենեկապետներէն Աբիմ պէյի: Ականակուռ Օսմանիէ՝ Իթթիզրլ հեծելազօրքերու հրամանատար Սիւլէյման փաշայի, նոյն հեծելազօրքերու հրամանատարներէն Հագգը փաշայի և Ազիզիէ զօրանոցին հրամանատար Մուսթաֆա փաշայի: Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. պալատն բարձրատիճան պաշտօնատարներէն Ասրմ պէյի և կայս. խատէմէներու կիսաբաժնի հրամանատար Ահմէտ Շեվքէթ փաշայի: Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Վեհ. Սուլթանին սէնճատէնի պաշը Իզզէթ էֆ.ի: Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Վեհ. Սուլթանին ըպրըքատ պաշը Բեամիլ էֆ.ի: Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ կայս. պալատն պարտէզներուն վերատեսուչ Իզզէթ էֆ.ի:

—Իմիթազի ոսկի շքադրամ՝ Վեհ. Սուլթանին սէնճատէնի պաշը Իզզէթ էֆ.ի և ըպրըքատ պաշը Բեամիլ էֆ.ի: Իմիթազի ոսկի և արծաթ շքադրամ՝ Վեհ. Սուլթանին երկրորդ խահուէնի Ալի էֆ.ի: Իմիթազի ոսկի շքադրամ՝ կայս. խատէմէներու կիսաբաժնի զօրավար Սալիմ փաշայի:

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼՍԼԻ որ պաշտօն ունի ծանուցանել Անգլիոյ Լիտուրտ Թագաւորին գահակալութիւնը, եբկի իրիկուն մասնաւոր կառաքսմբով Պուքքէշ հասաւ, ուրկէ վաղը առաւ Բէշթա պիտի երթայ և օր մը պիտի մնայ: Ցեւտոյ Պէլկրատ պիտի երթայ, ուր երեք օր մնալէ ետքը կ. Պոլիս պիտի ուղեւորի: Լորտ Ուոլսլի հինգ օր պիտի մնայ մայրաքաղաքս:

ՊՈՒԼԿՈՎԻՆ.— Սոֆիայէն կը գրեն շաբաթ օրուան թուականով.— Սոֆիայի նախկին դատարանը, երեքշաբթի օրը, դատեց Բորով անուն անձը ու ընկերները որոնք ամբաստանուած էին թէ 1898ին աւազակներու խումբ մը կազմելով ասպատակած են սահմանապուխին անդին: Բորով դատապարտուեցաւ հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան, և միւսները 16 ամիսէն մինչեւ չորս տարուան բանտարկութեան:

—Նարոտնի Բրավա կ'իմանայ թէ վաղայի մէջ Թոմա Բորով անուն փասատաբան մը սպաննուեր է: Ոճրին շարժառիթն է կուսակցական վէճ մը:

—Նարոտնի Լիսթի կ'ըսէ թէ հարիւր յիսունի չափ պուլկար մշակներ՝ կանոնաւոր անցագիր ունենալով հանդերձ՝ Ռումանիա չեն ընդունուիր:

—Ս. Փիւրի կայս. գումիսէրը և Տիկին Նէշիա Մէլհամէ, ուրբաթ իրիկուն, սեղան մը տուին, որուն ներկայ դանուեցան Ռուսիոյ, Պէլճիքայի ու Գերմանիոյ ընդհանուր հիւպատոսները և ուրիշներ:

ՄԱՆԱՍԱԴԵՐԻ գաւառական Թերթին մէջ կը կարդանք.— «Այս չորեքշաբթի հրատարակաւ պիտի դատուին Թրայլօ Բէքթիզ անուն անձը ու ընկերները որոնք օգոստոս ամսուն մանասդերի պուլկարական եկեղեցիին ուսուցիչ Տ. Սթէփանոն սպաննած են: Ատոնք խոստովանած են իրենց գործած ոճիրը: Ցարմար դատեցինք մեր Թերթին մէջ մանրամասնօրէն հրատարակել այդ դատավարութիւնը, ցոյց տալու համար չորհիւ Վեհ. Սուլթանին ամէն անդորրութիւն վայելող մեր պուլկար հայրենակիցներուն, որոնք չար նպատակի մը հետամտող այդ խորամարդներէն խաբուած են, թէ որչափ մեծ սասկար ու ծանրակշիռ նպատակով մը թունաւորուած ու մոլորած են:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԻՐ.—Սոֆիայէն առնուած լուրերու նայելով, կիրակի օրուան երկաթուղիի մը ուղեւորները՝ Պուլկարիոյ մէջ ղգացուեր է, մանաւանդ Վառնայի մէջ, ուր քանի մը տուներ ճեղքուեր և միներէներ ու պատեր փլեր են: Իզմիրի մէջ ալ միեւնոյն ժամուն ցնցումներ ղգացուեր են:

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Իւլայի երկրորդ ասիճան տրուեցաւ Օսման Մամուլի դիւանին գրաքննիչ Լուի Կրաթի էֆ.ի:

ՊԱՏՈՒԻԱՆՆԵՆ.— Զորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ Սրամպուլ լրագրի խմբագիրներէն Պ. Բրէթքաքա Լէքոնթի և Լ. Հերբլէի վարչական պաշտօնեայ Պ. Տիւքայի: Կը փութանք շնորհաւորել մեր ազնիւ գաղտակիցները կայս. այդ շնորհին արժանացած ըլլալնուն համար:

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՆ դեսպան Տոքթ. վան Վէքէրլէն առջի օրը Երուսաղէմ ուղեւորեցաւ:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանը և Ֆոն Քալիչէ Պառոնուհին առջի իրիկունը սեղան մը տուին, որուն ներկայ գտնուեցան Իտալիոյ, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ, Իրանայի, Սերպիոյ ու Մ. Նահանգաց դեսպանները և ուրիշներ:

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կառավարութիւնը վերցուց Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան:

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Խառն Ժողովին չորս անդամներուն տեղ կիրակի օրը նոր ընտրութիւն կատարուեցաւ, վասն զի Եանքօ Վիթինոս, Երուսաղէմ Մէլխարինոս, Բանսթանթինէ և Կանկոս էֆենտիներու պաշտօնավարութեան պայմանաժամը աւարտած էր: Բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան Ալեքսանդր Կանկոս, Զիսիս Թ. Զիսի, Ժան Հաճոբուլլու և Էմմանուէլ Բաքթիվան էֆ.ները: Ընտրութիւններէն ետքը Տ. Կոնստանդինոս Ս. Պատրիարքը շնորհաւորեց նորընտիր անդամները:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Ցարական կառավարութիւնը Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեր է ռուսական ալիւրներու պատրաստութեան առթիւ գործուած խարդախութիւններուն վրայ, որոնց մասին բողոքներ տրուած են առեւտրական քանի մը սենեակներու: Մարսիլիոյ առեւտրական սենեակը հաստատեր է թէ ռուսական ալիւրները հարիւրին տասնըհինգ օտար նիւթ, և մանաւանդ աւազ կը պարունակեն: Այդ պատճառով նոյն սենեակը ծանուցեր է վաճառականներուն՝ զգոյշ կենալ ռուսական ալիւրներու ներածումներու մասին: Ցարական կառավարութիւնը, ռուսական արտածմանց օգտին համար, բարեկամաբար յանձնարարեր է քննել օտար երկիրներ զրկուելիք ռուսական ալիւրներու պատրաստութիւնը: Ատոր վրայ Ռուսիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիթէ որոշեր է յանձնաժողով մը կազմել այդ քննութիւնը կատարելու համար:

ՊԱՂՏԱՏԷՆ երէկուան Թուականով կը հեռագրեն թէ հոն գտնուող քննիչ մարմինը Պաղտատի ու Տիվանիէ ի մէջ կատարուած քննութեանց հետեւանքով հարկ դատեր է պաշտօնեաներէն մէկ քանին պաշտօնանկ ընել և մէկ քանին ալ առժամաբար դադրեցնել պաշտօնէ:

ՏՐԱԳԻԶՈՆԷՆ երէկուան Թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չորս օրէ ի վեր հարաւային հով կը փչէ որով շատ տաք կ'ընէ. Ջերմաչափը շուքի մէջ 27 ուկէս ա

գլուխին վրայ՝ իւրաքանչիւրը մէյմէկ գումարտակ զինուոր պարունակելու չափ զօրանոցներ պիտի կառուցուին։ Բ. զօրաքանակի հրամանատարին հրահանգուած է տեղեկագրել ատոնց կառուցուելիք տեղերը, ծախքը և այլն։

ՄԱՐՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութենէն ուզեց տարիէ մը ի վեր նոյն երկաթուղիով Հայտար Փաշա փոխադրուած ապրանքներու տուփերները ինչ ինչ քննութիւններ կատարուելու համար։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան Տօճիեց պահակաւորը անցեալները Իզմիտի ծովածոցը գտնուած ատեն, հրամանատարը ու սպաները այցելեր են Հէրէքէի կայսդործարանը, որուն տնօրէնը քանի մը կապերտներ նուիրեր է ատոնց։ Հրամանատարը ու սպաները իրենց լուսանկարները պիտի ղրկեն նոյն գործարանին տնօրէնին։

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՅԱՌ.— Կիրակի օր կատարուեցաւ Ռուսիոյ հնագիտական կայառին տարեկան ընդհանուր ժողովը դեսպան Պ. Զինովիէվի նախագահութեամբ։ Ներկայ էին նաեւ Ցունասատան, Սերպիոյ ու Սեւ Լեռան դեսպանները և ուրիշներ։ Պ. Զինովիէվ նիստը բացաւ ճառով մը, ուր թուեց 1900ի տարեշրջանին մէջ կայառին ունեցած գործունէութիւնը՝ առաջնորդութեամբ տնօրէն Պ. Ուսբէնսքիի. գլխաւորաբար Պուլկարիոյ և Սուրիոյ մէջ կատարուած հնագիտական խուզարկութիւնները։ Ասոմբսխոնիպ կրօնականներէն հայր Թիպօ բանախօսութիւն մը արտասանեց՝ նիւթ ունենալով երգեհոնին գործածութիւնը հին Բիւզանդիաներու կողմէ։ Պ. Ուսբէնսքի խօսեցաւ Պուլկարիոյ մէջ անձամբ կատարած հնախուզութիւններուն վրայ, որոնց հետեւանքով Բ. և Թ. դարերէն մնացած եկեղեցիներ, արձանագրութիւններ, զանազան առարկաներ և այլն երեւան հանուեցան։ Պ. Ուսբէնսքի նաեւ խօսեցաւ Սուրիոյ մէջ կատարուած հնախուզութիւններուն վրայ, որոնց հետեւանքով բաւական կարեւոր արձանագրութիւններ գտնուեցան Բիւզանդիան պատմութեան համար։ Կազառը ունի 15,000 հատոր գիրք, Բիւզանդեան հնութիւններ, յունական արձանագրութիւններ և այլն։

ՍԵՐՊԻՈՅ Թագաւորը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանին առաջին աստիճանը տրուաւ Ցունաց Պատրիարք Տ. Կոնստանդիանոսի և Ս. Սավայի առաջին աստիճանը՝ Սմանոսի ու Գրիֆիրիի մետրաբոլիտներուն։ Նաեւ նոյն պատուանշանին երկրորդ աստիճանը՝ Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Խրիսոթոմոսի։

ՊՈՂՊԱՏԻ գլխը բարձրացաւ եւրոպական հրապարակներու վրայ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Սէլանիկէն երէկ մայրաքաղաք ժամանեցին Պոսնայի 11 ռնուոր 56 իսլամ գաղթականներ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Բազան չոգենաւը՝ 1736 ռուս զինուորներով՝ Վլատիվոսթոքէն երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց և գիշերը Օտեսա ուղեւորեցաւ։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէդիմ պէյ և զինուորական կցորդ դերգնպատ Նազիֆ պէյ շաբաթ իրիկուն ներկայ գտնուեր են՝ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովի կոմսին կողմէ տրուած հացկերոյթի մը։

ՀՈՒՆԳԱՐԱՅԻ ԶԲՕՍԱԾՐՋԻՆՆԵՐ.— Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ քանի մը օրէն հունգարացի բազմաթիւ զբօսաշրջիկներ Կ. Պոլիս պիտի գան և ասկէ ալ Աթէնք ու Նարոլի պիտի երթան։

ՊՈՒԿԱՐԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Վիէննայի լրագիրները կ'ըսեն թէ Պուլկարիոյ վաճառականութիւնը տարուէ տարի գոհացուցիչ վիճակ մը կը ստանայ։ 1900ին Պուլկարիայէն արտածուած ապրանքներուն արժէքը նախորդ տարիներէն կէս միլիոն ֆր. աւելի եղած է։ 1900ի արտածութեանց գումարն է 53,982,629 ֆր.։ Պուլկարիոյ հետ ամէնէն աւելի գործ կ'ունենայ օսմ. միւս երկիրները, Անգլիա և Աւստրիա-Հունգարիա։

ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐԸ.— Իգսամ մաքսային վերատեսչութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ մաքսատանց մէջ ժամացոյցներու համար դրուած գիներուն վրայ։ Զանազան տայրէ և երկու կողմը ապակիով ոսկիէ ժամացոյցներու համար ընդհանուր գին մը կը դրուի։ Վաճառականը 18 և 14 այարներու՝ օրինակի համար որոշուած հարիւր ղրուշին վրայ մաքսը կու տայ, իսկ 12 և 8 այար ժամացոյցները «այնէն» կը թողու և ատոնք երկար ատեն առանց ծախուելու կը մնան մաքսատան մթերանոցներուն մէջ, վասն զի ժամագործները այդ 12 և 8 այարնոց ժամացոյցները 70 ղրուշի կը ծախեն։ Իգսամ կ'առաջարկէ որ ժամացոյցներուն այարին համաձայն գին մը որոշուի։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ ժամը 4ին Պէշիքթաշի Եէնիմահալլէ թաղը Մանիփաթուրան Եարատանի սեպհական տունէն, ուր վարձով կը բնակէր զինուորական վիրաբոյժ գնդապետ Հասան պէյ, հրդեհ ծագեցաւ։ Թէ՛ այդ տունը և թէ ուրիշ երկու տուներ այրեցան։ Ատոնց մէկը Մասիսի արտօնատէր Իսթիւճեան կարապետ էֆ.ի սեպհականութիւնն էր և միւսը կէվթէկեան ընտանիքին։ Այս վերջինը 500 սկիի ապահով դրուած էր Իւնիոն Ընկերութեան, իսկ միւսները Նորթ Պրիթիշ և Ռուսական։ Հրդեհին ատեն սաստիկ հով մը կը փչէր և այդ պատճառով վախցուեցաւ որ կրակը մեծ համեմատութիւններ կ'առնէ, սակայն մեծամեծ ճիգերով կարելի եղաւ տակմանափակել կրակը։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիի գիծին վրայ, Թուզլայի կայարանին մօտ, շաբաթ օրը քանի մը վագոններ իրարու զարնուեցան։ Վայրաշարժ մը դպաւ ցորեն բեռցած երկու վագոններու որոնք յառաջացան մինչեւ Կէյալդէ ու Թուզլայի միջեւ գտնուած զառիվարը, ուր զարնուեցան կառախառնուրդի մը որ Թուզլայի կայարանէն ճամբայ ելած էր։ Երկու վագոնները խորտակուեցան։ Մեքենավարը թեթեւապէս վիրաւորուեցաւ։ Եղած վնասը երկու հազար ոսկիի չափ կը հաշուուի։

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրները հետեւեալը կը պատմեն.— «Անսոքա Մարեորքի, Բոէնսբուլոյի մեծ վաճառական մէկ սպասաւոր, քանի մը օրէ ի վեր անյայտացած էր, առանց լուր մը տալու իր ծնողքին, որով կարծուեցաւ թէ արկածի մը կամ ոճրի մը զոհ դպած է, բայց վերջապէս գտնուեցաւ Կէօզթէպէ, ուր գացած էր զբօսնելու համար։»

ՂԱԼԱԹԻՈՅ Արքատի փողոցին մէջ, երէկ, ժամ 9ին, ոճիր մը գործուեցաւ։ Իսմայիլ անուն քսան տարեկան երիտասարդ մը իր երկու ընկերներուն հետ Պարսիկի մը սրճարանը նստած ատեն կռիւ մը ունեցաւ Ապտուլլահ անուն Պարսիկի մը հետ։ Այս վերջինը դաշոյնը քաշելով մխեց Իսմայիլի փորը որուն աղիքները դուրս թափեցան։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ. վիճակը յուսահատական է։ Ոճրագործ Պարսիկը ձերբակալուեցաւ։

ՀԱՍՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ՝ իր պաշտօնատան ծառաներուն համազգեստներուն համար հարկեղած կապոյտ և սեւ չուխաները, որոնք պէտք է ըլլան 300 մէթրի չափ սեւ չուխա և 50 մէթրի չափ կապոյտ չուխա, համաձայն հայթայթուելիք չուխային նմոյշին, առանց ծախքի յանձնելի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին՝ Պոլիս։ Առժամեայ նուազուրդը պիտի կատարուի 1901 մարտ 27/9 ապրիլին կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 3. կէս օրէն յետոյ։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի առնուազն հարիւրին 3 զեղչով, առժամեայ նուազուրդի աւարտման յաջորդող երեք օրուան միջոցին։ Երրորդ օրը, առաջարկները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամը 3. կէս օրէն յետոյ։ Անոնք որ կը փափաքին մասնակցիլ նուազուրդին, իր երաշխաւորութիւն, Հանր. Պարտքի Կեդր. Սնտուկին քով պէտք է առնեն ձգեն հարիւրին 10ը խոնոց հայթայթելիք ապրանքին արժէքին։ Առաջարկները պէտք է մատուցուին Հանր. Պարտքի կեդր. վարչութեան, կնքուած պահարանի մէջ, որուն մէջ պէտք է գտնուի հայթայթուելիք չուխային մէկ նմոյշը, կտորի մը հետ։ Այդ նմոյշը առաջարկը մատուցողին մէկ մասնաւոր նշանը պէտք է ունենայ։ Ցանձնառութեանց տետրակը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, որ կրնայ տեղեկութիւն առնել մասակարգական ճիւղէն, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ ժամը երեք կէս օրէն յետոյ։ 1—3

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչութեանը տնօրէնութիւնը նուազուրդի կը դնէ իր սպասաւորներու համազգեստները, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած նմուշին համաձայն, և առանց ծախքի յանձնելի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին՝ Պոլիս։ Առժամեայ նուազուրդը պիտի կատարուի 1901, մարտ 27/9 ապրիլին, կէսօրէն առաջ ժամ 10էն մինչեւ 3, կէսօրէն յետոյ։ Վերջնական նուազուրդը պիտի կատարուի առնուազն 3% զեղչով, առժամեայ նուազուրդին աւարտելէն յետոյ՝ երեք օրուան միջոցին։ Երրորդ օրը՝ խնդրագրները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամ երեք կէսօրէն յետոյ։ Անոնք որ կը փափաքին մասնակցիլ նուազուրդին, պարտին իր երաշխաւորութիւն, հարիւրին 10ը խոնոց հայթայթելիք ապրանքին արժէքին %ին 10ը ուանդ ձգել Հանր. Պարտքի վարչութեան սնտուկին։ Առաջարկները պէտք է ներկայացուին Հանր. Պարտքի վարչութեան, կնքուած պահարանի մէջ։ Ցանձնառութեանց տետրակը այսօրուընէ սկսեալ հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, որ կրնայ տեղեկութիւն առնել մասակարգական ճիւղէն, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ ժամը երեք կէս օրէն յետոյ։ 1—3

REVUE UNIVERSELLE

23 մարտ, 1901

Իսէյլ Փէմինէն օ XIX սիէքլ։—Լէ զ'ինտիւսթրի տ'ար էնտիէն ան Այմէրի.—Լա ռէքօլդ տը կօէմօն։—Բիւիւ տը սան։—Մուվրմանն մէնէրալ։ լը Թէաթր։ Լէյիվմ։

Այս թիւը զարդարուած է բազմաթիւ պատկերներով։ Մէկ թիւը կը ծախուի 50 սանթիմի։

ՊՕՂՈՍ ՍՈՒՐԵԱՆ

ՀԻՄՈՒՆՔ ԲԱՐՕՁԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԿՐՕՆԻ

Ազգ. կեդր. վարչութեան Ուսումնասիրողէն վաւերացուած և Սրբազան Պատրիարք Հօր խորհուրդին համաձայն պատրաստուած այս գրքին Ս. մասը, ՀՈԳԻ, պէտք է ամէն հայ ունենայ։ Դիմել Մարգարեան գրատուն, գին 2 ղրուշ։

Ազգային Լուրեր

—Բարիզէն կը գրեն մեզ. «Եթէ կայ գաղթականութիւն մը ուր ատելութեան ու երկպառակութեան ոգին բովանդակօրէն տիրած է ամէնուն, ան ալ ապահովաբար Բարիզինն է, ցաւալի է ըսել որ հոն համեստ ու ազնիւ անձեր շատ տկար բացառութիւն մը կը կազմեն և ընդհակառակը ամէն անհատ մեծամոլութեան նողկալի հիւանդութիւնովը վարակուած մէկ մէկ անտանելի ցեղեր են դարձած։

«Անկարելի է գտնել երկու գաղափարակից մարդ, երկու ընտանիքներ որ իրենց այցելութեանց մէջ անկեղծ ու սեւական ըլլան ու վերջապէս երկու վաճառականներ որ միասին գործի մը ձեռնարկելով կարողանան ու չարունակեն, առանց շատ անգամ իրար ծեծելու...։

«Ահաւասիկ երեւոյթներ են ասոնք. ցեղային մերձեցում ու հաներաշխութիւն ըսուած բանը բնաւ գոյութիւն չունի հոս. ամէն մարդ իրարու նկատմամբ թըշնամական դիրք մը բռնելով լոկ հեռուէն զիրար նախատել, դրպարտել, անպատուել և ի հարիւն գանկոծել գիտեն... և շատ անգամ առանց զիրար ճանչնալու, առանց միասին բառ մը, խօսք մը փոխանակած ըլլալու...։

«Ինչո՞ւ պատուաստել այս ազգի երեւոյթը մեր նկարագրին. ո՛չ, անկարելի է կարծել որ այս ատեանին բարոյական անկման մը հասած ըլլանք, բայց ինչո՞ւ ժողովուրդի մը անթիւ լաւ բարքերէն էն յոռին ու էն սոսինը ընդգրկել, օտար լեզու մը նոր սորվող մարդու մը պէս՝ որ միշտ կապկորէն գաղտնի կողմերը կը սիրէ սորվիլ։»

— Աղերդի մեր թղթակիցը կը գրէ մեզ փետր. 25 թուականով, «Այցեալ շաբթուն, Աղերդի նպաստընկալ վարժարաններուն համար Ազգային Պատրիարքարանի կողմէն Տիրապէտիրի ճամբով ղրկուած երկու սնտուկ դասագրքերը հոս հասան աղիլաս. ատոնց մէջ են նաեւ Դաւթեան գործակալութեան կողմէն մասնաւորապէս տեղիս Հայկանուշեան վարժարանին նուիրուած գիրքերը, իբր 170 կտոր։

—Պիթլիսի կրթական պաշտօնաթանին Ա. քարտուղարը՝ Թէվֆիկ էֆ. պաշտօնով Աղերդ եկած է քանի մը օրէ ի վեր։ Այցելեց քաղաքիս իսլամներուն և ոչ-իսլամներուն բոլոր վարժարանները. մեր ազգային վարժարաններն ալ այցելեց և բարձրագոյն կարգերուն սաները քննեց հայերէնի և Թուրքերէնի մէջ, և գովեց ուսուցիչները իրենց տարած ջանքերուն համար։ Հուսկ յետոյ նահանգային կրթական տեսչութեան նոր որոշումը, դասագրքերուն մասին, հաղորդեց մեր վարժարանաց վերատեսուչ Ս. Հօր։ Թէվֆիկ էֆ. ուսեալ ու բարեկիրթ երիտասարդ մըն է, թուրքերէնէ և պարսկերէնէ զատ գիտէ նաեւ հայերէն ու փրանսերէն։ Դիշ օրէն իր ղրծերը վերջացնելէ յետոյ կը վերադառնայ իր պաշտօնավայրը՝ Պիթլիս։

—Փետրուարը անձրեւով անցուցինք։ Բոլոր արտերը թաւ կանաչով մը ծածկուած են. ցանքերու մասին ադէկ կը խօսուի։ Այս տարի, գոհութիւն տիրոջ, արմտիքները հերուան գինն էկ առ էկ պակաս կը ծախուին, ասով հանդերձ կարօտութիւնները վերցած չեն։ Կարօտներուն օգնելու համար երկու կիրակիէ ի վեր հանգանակութիւն մը բացուած է, որուն արդիւնքով, առաջիկայ Ս. Զատկի առթիւ, զգեստ, ալիւր, և այլն գնուելով պիտի բաշխուին կարօտներուն։»

—Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս, իր հետը ունենալով անձնական քարտուղարը՝ Ազնիւ էֆէնտին, Պայրամի առաջին օրը կայս. պալատ երթալով Ս. սենեկապետ Հաճի Ալի էլչի միջոցաւ իր շնորհաւորութիւնները յայտնեց յոտս կայս. Գահոյքից, և յետոյ այցելեց պալատականներու, նախարարներու և բարձրատիճան պաշտօնատարներու։

—Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս և Երուսաղէմի փոխանորդ Տ. Գէորգ Սրբազան ալ շնորհաւորական այցելութիւններուն Պայրամի առթիւ։

—Գոհութեամբ կ'իմանանք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով կայս. Պալատան Բ. Թարգման և Օտար Մամլոյ դիւանին տնօրէն Վսեմ. Նշան էֆ. Սէֆերեանի մատուցած բարեբաղձութիւնները, բարեհաճած է Ն. Վսեմութեան շնորհել ականակուռ Մէճիտիէ պատուանշանը։ Վսեմ. Նշան էֆ. իր երկար պաշտօնավարութեան միջոցին մեծ ծառայութիւններ մատուցած է օսմ. կայսրութեան, և ամէն կերպով արժանի եղած է իրեն եղած վարձատրութեանց։

—Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ, — ինչպէս արդէն երեւցաւ պաշտօնականներուն մէջ, — Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալութեան Դիւանին Ս. քարտուղար Խաչիկ էֆ. Փափազեանի, իր վարած իր բարւոք պաշտօնավարութեան։

—Մայրաքաղաքս Առեւելեան Մամուլի 6.դ թիւը, հետեւեալ բովանդակութեամբ։ Կինն իրբեւ օրիորդ (խմբագրական)։ Կ. Սուեիանեան.— Լէօնին (վէպ)։ Ռ. Զարդարեան.— Ապրելու համար։ Ե. Շալպաքեան.— Անգլ.-Նոր հրատարակութիւն մը։ Մ. Տէրթէյտէրեան.— Զուարթութիւն և տխրութիւն։ Նուրհան.— Ձերմակ ու Սեւ։ Մ. Նուպարեան.— Հիւանդանոցի նուագահանդէսը։ Մահագոյժ (Սուեիան Ոսկան և կարապետ Տէրտէեան)։ Լրագրագ. և այլն։ Պոլսոյ մէջ կը ծախուի Էսկի-Զապթիէ, Նշան-Պալիկեան գրատունը։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս որ Քոնսթանթինոբլը)

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԳՐԱՏ, 1 ապրիլ.—Հաստատ կերպով կը հաւաստուի թէ Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Վուիչ պիտի ստանձնէ նախագահութիւնը նոր գահլիճին որուն կազմութիւնը մասամբ պիտի փոխուի՝ քաղաքական կացութեան և հիմնական օրէնքին նկատմամբ մօտերս ըլլալիք փոփոխութեանց համաձայն։ Բաղաքական ուրիշ անձնաւորութիւններ որոնք արմատական կուսակցութեան կը վերաբերին, մանաւանդ նախկին նախարար Պ. Վէլիմիրովիչ, պիտի մասնակցին նոր գահլիճին։ Աքուբչիցային նախկին դեր–նախագահ Պ. Տրպոմանիին Սթամէնքովիչ, դատական նախարարութիւնը պիտի ստանձնէ։ Հիմակուան նախարարապետ Պ. Եովանովիչ վճռաբեկ ատեանին նախագահ պիտի կարգուի։ Հանրագուտ շինութեանց նախարար Պ. Անտրէ Եովանովիչ անպաշտօն վիճակի պիտի կոչուի։

ԼՈՐՏ ՍՈԼԶՊԷՐԻ

ԼՈՆԴՈՆ.— Լորտ Սոլզպէրիի առողջական վիճակը գոհացուցիչ է. բարւոքումը սկսաւ։

ՄԱՆՁՈՒՐԻԱ

ԲԷՕԼՆ.— Քէօլճիէ Զալթունկ կ'իմանայ Բէդերսպուրգէն թէ Մանչուրիոյ մէջ աւազակներու և Պոքսըներու կողմէ գործուած անկարգութիւններու հետեւանքով, Փաուլպաս զօրավարը բազմաթիւ զինուոր ուղղեր է, որովհետեւ Պոքսըներու կողմէ նորէն շարժում մը հաւանական է։

ՖՈՆ ՊԻԼՈՎ, ԿՈՄՍԸ

ՊԷՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ նախարարապետ Փոն Պիլով կոմսը Վերին Իտալիա գնաց, ուր պիտի անցընէ աւագ շաբաթը։

(Աժանս Նասիոնալ)

Պ. ՎԱԼՏԷՐ–ՌՈՒՍՕ

ԲԱՐԻԶ, 1 ապրիլ.— Նախարարապետ Պ. Վալտէր-Ռուսօ բաւական հիւանդ է՝ կոկորդին վրայ հանած պալարէ մը։

Պ. ԼՈՒՊԻ

ԲԱՐԻԶ.— Պատերազմական նախարար Աստուէ զօրավարէն զատ, հանրագուտ շինութեանց նախարար Պ. Թոնէն և երկրագործութեան նախարար Պ. Տիւբրիի ալ Թուլոն պիտի երթան հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի հետ։

ՆԻՍ.— Նիս քաղաքը նմանը չտեսնուած չքեղ ընդունելութիւն մը կը պատրաստէ Պ. Լուպէի համար։ Բաղաքին զանազան մասերուն վրայ փառաւոր յաղթական կամարներ շինուած են։ Կրասի և Մանթոնի զօրագունդերն ալ Նիս պիտի երթան՝ զինուորական պատուներ ընծայելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Պ. Լուպէ ներկայ պիտի գտնուի Թուլոնի մէջ կատարուելիք ընդծովեայ շոգենաւերու փորձերուն։

ՊԱՎԻԷՐՍՅԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ՄԻԼԻՆԻ.—Պավիէրայի Օթթօ թագաւորը հոգեվարք է այս գիշերուընէ ի վեր։

ՍԵՐՊԻԱ

ՊԷԼԳՐԱՏ.—Կ'երեւայ թէ Ալեքսանդր թագաւորը հիմնական նոր օրէնք մը պիտի հաստատէ՝ առանց նախապէս ներկայացընելու Սքուբչինային։

ՉԻՆՈՒ ԿԱՅՍՐԸ

ԲԱՐԻԶ.—Թիէն. Զինէն կը հեռագրեն թէ Զինու կայսրը մեկներ է Սի Նկան. Ֆուէն։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿՏԸՆ.—Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ Փիլիպպեանց քանի մը պետեր անձնատուր եղեր են ամերիկեան իշխանութեանց։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԱՐՔՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	95	17 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	95	20
Ամէնէն վար գին	»	95	17 1/2
Ռումելի երկթ. զոց.	Ֆր.	112	37
Ամէնէն բարձր գին	»	112	75
Ամէնէն վար գին	»	112	25
ԹԱՅՈՒՄ 20 Մարտ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ	Ֆ.	95	21
Ռումելի երկաթգիւղի	Ֆր	112	75
Օսմանիէ		—	—
Ռէգի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Գուլտի ժէնէրալ Օթթմ.		1	06
Սօս. Օթ. Նանթ է Վալէօր		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		6	25
» ժուլիանա		191	—
» պարտաթ		160	—
Գարան Ե. Զալեայ		450	—
Թրանսվալ		86	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	20
» » » չէք	»	110	05
Բարիզ » »	Ֆր.	99	93 1/4
» » » չէք	»	99	86
Գերլին տնտակում չէք	Մարք	18	50
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	91	75
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական սովրէն	»	110	11
Ոսկի ֆմբէրթալ	»	92	—
Ֆրիմնց	»	57	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	11
Մէճիտիէ	»	98	—
Ռուսական Զոլոտարամ	Օ. Ո.	8	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐՔՆ

ԲԱՐԻԶ, 1 Ապրիլ		
Ֆրանս. Քանթ 3 %	101	20
» » 3 1/2 %	102	50
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց. Ղրշ.	23	72
) փոզ. »	23	82
» » » Ֆ. »		
» » » Դ. »	27	37
Օսմ. Եպայ. Քանթ Ֆր.	320	—
Օսմանիէ »	463	—
Ռումելի երկաթգիւղ »	114	—
Սմ. մարբատուն »		—
Դաս. Ռէժի »	320	—
Թրքօսիթէ Թիւրք 4 %	494	—
Գէբէի Լիսնէ	1048	
Եգիպտական Դանթ	95	85
Պատրիարքական արտաքին	73	60
Գրանվալ »	88	—
Էրգ Լեռնոյի փող. »	25	135
Սամսգեղ »	8	—
ԼՈՆԴՈՆ, 1 Ապրիլ		
Ընդհանուր Քոնսոլիտէ	95	87
Օսմանեան Դանթ սէրի Ա.	48	25
Օսմանեան Դանթ սէրի Դ. բաց	26	50
Օսմանեան Դանթ սէրի Դ. փոզ.	93	12
Օսմանեան Պանքա	11	75
Ռուսական 1820	—	—
Էգիպտական 5 %	83	50
» Մօնօքոլ	43	50
Պուլկարական 1888	80	—
Եփեքսէն իւնիֆիթ	106	25
Ջօմինիում	105	
Թրանսվալ	2	50
Ռումելի երկաթգիւղ	13	—
Ծախառութիւն	25	380
ՎԻԵՆՆԱ, 1 Ապրիլ		
Ֆրանս. Լանտանթ վրայ	240	30
Բուդէյիի երկաթգիւղ	108	—
Սմ. Թէժի	295	—
ՊԵՐԼԻՆ, 1 Ապրիլ		
Ռուպլը »	216	—
Ռումելիի երկաթգիւղ »	112	50
Նեստ. եզկի. պարտաթուղթ »	—	—
Փեստ. Լանտանի ժամ 3 տար »	20	265
ՊՐԻՍԷԼ, 1 Ապրիլ		
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	23	75
Բուդէյիի երկաթուղի	112	75

ՍԱԴ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ

Օսմ. Պանքայի տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ հետեւեալ արժէքուելիքները գոյացած են Սէլանիկի մէջ.

Բուսելի երկաթուղիի պարտաթուղթ

241,210	242,971	244,927	246,026
642,202	655,466	682,766	690,238
693,648	695,988	764,014	941,163
1,282,701	1,946,831	1,946,833	1,913,195
213,463	466,289	561,878	581,530
585,659	908,947	932,064	638,700
218,341	447,601	1,625,618	1,755,791

Օսմ. ապահովագր. անանուն ընկ.

04,808	04,809	28,671/75	28,576 80
	28,681/85	28,686/90	

Բէյեաթ Պօսնիէ Լիմիթիսիէն, 1884 թ. 115,659

Վիլ տը Բարի, 1865 թ. 405,301

Վիլ տը Բարի 1871 թ. 1,255,911. 1,189,899

Կրօշէ Բոսա Իթալիեան 1885

Սէրի	10,144	թիւ	15
»	10,211	»	39
»	10,211	»	41
»	11,520	»	31
»	11,752	»	30

Կ. Պոլիս, 29 մարտ 1901

ՕՐԻՈՒԴՆԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆՆԵՐ

ԱՄԷՆԴԻ ԱԼ ԴՈՄԵՏԷՐ

Ղալաթիա, Մեծ Սիլէյ Խան, Ա. յարկ, թիւ 16

Ուր հասած են զարնան վերջին նորաձեւութիւնները

Սոյն վաճառատունը որ կարող տնօրէնի մը չնո հիւ ամէն տեսակ ապրանքներու ճոխ և կատարեալ մթերք մը ունի, այս օրերս ստացած է գարնան բոլոր նորաձեւութիւնները, և հետզհետէ ամէն օր ալ կը հասնին նոր ապրանքներ։ Կիներու և աղջիկներու համար ժաքէթներ, թէլրիներներ, պլուզներ և միլնագեստներ, տղոց համար զգեստներ և բարտրսիներ, այրերու և կիներու համար ամէն տեսակ ճերմակեղէններ և ուրիշ շատ մը ապրանքներ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Սոյն վաճառատունը ամէն օր բաց է մինչեւ ժամ 6 (Ռ. Ե.) ինչպէս նաեւ կիրակի օրերը։ 8—12

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴՒՔ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԵՐՈՑՅՑ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԷՄՆԻՅԷԹ ՍԱՆՏՐՂԸ ԷՄԼԱՔ ՖԻԼԻՊՈՎԸ ԻԼԱՆԸ

Սէնէսի 302, նումէրօսը 448. էսամը Այիշէ Սաադաթ Սաէրը հանիմ Եիւքսէք-Գալաթրրմտա Մոնլա Ֆիւրան գուրպինտէ Նուրի Տէտէ մահալլէսինտէ Թօփգարու ճատտէսինտէ Ճամիի Եէրիին օսդանաա իւչ պէօլիւք օլարագ Թախմինէն սէքսէն մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպին իբի գաթատան իպարէթ եէտի օտա իբի սուփա վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի մուգաթաալը պիր պալ խանէ իլէ թահԹրնտա պիր վէ իւչ նումէրօլը գահվխանէ իլէ գօտար ճր տիւքթեանրնրն թէմամը։

Սէնէսի 302, նումէրօսը 1580, էսամը Սթէլիանոս Լա կոյի Քէպիրտէ Իյնէ պէյ մահալլ սինէ Միրսոյ ճատտէսինտէ քեսին եիւզ օթուզ պէթ մէթրօ պէթը սանթիմէթրօ արսա իւզէրինէ մէպին նիմ քեսրկիր ֆէվգինտէ տէօրթ օտա պիր սալօն վէ պիր գույու պիր մաթպախ վէ օտուն վէ քէսմիրլիք վէ արգա ճիկէթինտէ եիւզ պիր մէթրօ օն տօգուզ սանթիմէթրօ պաղնէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի սրբի միւլք իբի ա ա խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 303, նումէրօսը 5171, էսամը միւլգիմ Ֆ իգ վէ Իսմայիլ Հաղգը էֆէնտիլէր. Գեաղրսխանէ գարիչէսինտէ Զօպան Զէչմէսի ճատտէսինտէ միւքէրրէր օն նումէրօը քեսրկիր օլարագ էլլիէր մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպին իբէ չէր գաթատան իպարէթ տէօրտէր օտա վէ պիրէր սուփա վէ պիրէր չէրվան վէ միւշթէմիլաթը գույու իթթիսալիտէ ալթմըշ մէթրօ պաղնէ վէ միւշթէմիլաթը սայիրէյի հավի սրբի միւլք իբի ա ա խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 303, նումէրօսը 6056, էսամը Նապէֆի գարեն. Լանկատա քեսթիրլի Գասիմ մահալլէսինէ պօսթան իչինտի վագը պէշ նումէրօլը սախչալ օյմագ իւզէրէ իչ գաթատան իպարէթ Թախմինէն իբի եիւզ արչը արսա իւզէրինէ մէպին սէքսէն օտա իչ սալօն պիր մաթպախ պիր գույու օտուն վէ քէսմիրլիք վէ արգա ճիկէթինտէ օգսան արչը պաղնէ վէ հավուզը հավի նէզարէթի քեսմիլէլի վագի պիր պալ խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 303, նումէրօսը 6266, էսամը Գույուժմեան Օհանէս էֆէնտի. Գասը գարիչէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Խիւսաալէրթօլը օսգաղնտա քեսին օն պէշ նումէրօլը պէրմուճիար խարիթա իբի պին ուս

ՏԻՒԶԱՈՒԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱԲԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՇՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզաուի գինին ու օշարակը մէջ գտնուած լայթօ-ֆոսֆատ տը շատ ամենէն ազդեցիկ վիրանորոգիչն է։
Ոսկրաթելը տղոց ոսկրացները կը փոքրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուազային տղոց։
Ցաւի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն վախեր և աւելի կորովի տպաք կը դնին։
Լաբթօ-ֆոսֆատը ստամոքսներուն կարը կը շտապցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները չուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ՃԷՅԼԱՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Վայելուչ, ածան, դիմացկուն
Սուլթան Համիտի նոր բացուած հրապարակ Փիրօ խանին դուրսը, թիւ 2

Պատրաստ հագուստի այս մեծ վաճառատան տէրն ու հիմնադիրը, Ռուբէն էֆ. Մազաքեան, որ երկար տարիներէ ի վեր կը վարէր Թօփալեան Խանի մէջ ընկերակցութեամբ հիմնած վաճառատունը, հիմա հոս փոխադրուած է ու նոր կորովով գործի ձեռնարկած։ Իր ՃԷՅԼԱՆ անուն վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին նուրբ, դիմացկուն, ընտիր և ամէն եղանակի նորաձեւութեան ու ճաշակի յարմար հագուստներ, ամէն հասակի անձանց, կանանց և տղոց համար։

ՃԷՅԼԱՆԻ հմտադիրը փափաքելով որ յաճախորդներն ալ օգուտ քաղեն իր երկար տարիներու փորձառութենէն, այն աստիճան ածան և դիւրամատչելի գիներ նշանակած է հագուստներուն որ, տեղական ու եւրոպական վաճառատուներէն և ոչ մէկը կրնայ մրցիլ իրեն հետ։ Այս ճշմարտութիւնը մէկ այցելութեամբ պիտի հաստատեն Պատ.յաճախորդները։ Ցանձնարարութեամբ կը պատիրաստին նաև, չափի վրայ խիստ վայելուչ հագուստներ։

Սակարկութիւն չկայ
Կիրակի օրերն եւս բաց է

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆԷԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ԿԱԿԱՈՅՈՎ

Կորովիչ դեղերու յաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը զրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։
ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴ. ՄԹԵՐԱՆՈՅ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանկի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ, ամենատաղտկի դուսած հիւանդները մէկ անգամէն կը լիցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ներքեւեր եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յարմարեալ, դէմի ձեւաւորութիւնը ըստ տարիքի, ծամողութիւնն ու ազգաց առաջադրութիւնն հարգելով։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելագոյն կը բուժուին մեր ունեցեալ նոր-թմբուցիչ գեղերու և ամենատաղտկոտ ատամներու վերացում, առանց ցաւի տասնամեակներու։

Ց. Դ. Ձեռներդը կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կրնան ընդունիլ։

Ծանօթ.—Պարտ եղածը տեսնելու ՏՐԻՆԻՆՔ։ 127

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Գալաթիա, Վոյվոտա Պաճականոցին կից թիւ 91

Վաճառատան մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱԿԱՆ և ԲԵԼԵՆԵՐ (տիրինկա), եղեգաբակեան մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադիտակներ (միքրոսքոբ), փոքր և մեծ մանրադիտի ապակիներ, ներքուստակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատան մէջ։ Գիները շատ ածան։ Ցանկացողը չատ գոհ պիտի մնայ։

ՓՈՓՐԱԳՈՒՆԱԿ։ Կախարդ և կաթոցաստիկ (քաուչուկ) առաքանոցներ, ճանուկի կապիչներ (գասբգ պաղը), տեսակ տեսակ գրքեր։

ՄՈՒՐԱՔԻԼԷՕԶ ՍՔԻՆՕՆԿԱՆԴ

Մարդուն մորթին վրայ առաջ եկած ամէն տեսակ բորբոքում, բորոտութիւն, քուզը պալդամ բոժ.ղ դնդմէն է այս սպեղանին։ Ասկէ զատ՝ մորթին վրայ յառաջ եկած ամէն տեսակ վէրքեր, ուռեցքներ և գաղիական ախտին մորթին վրայ յառաջ բերող նշանները կ'անհետացնէ. շատերը այդ սպեղանին գործածելով իրենց մորթը փայլունութիւն ու գեղեցկութիւն կը ստանայ։ Օձդացաւի հետեւանք եղող կոտանքները և աչքի կոպերուն շրջը եղած գրգռումները և վերջապէս մորթային ամէն կարգի հիւանդութեանց համար ազդեցիկ սպեղանի մըն է, որուն հետ մրցող չկայ բնաւ։ Վաճառման միակ կեդրոնատեղին է Գալաթիա, Վոյվոտա պահականոցին քով Պ. Լոմոնտ Բարուանայի թիւ 95—96 վաճառատունը։

HUILE DE HOGG
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ծերերու՝ որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին։ և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անարգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է որդէն և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ., Քասթիկլիոն Բարիզ։

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ
Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կրակի, անշարժ ստացուածք, վաճառք, ևն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։
Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր ապահովագիններ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար կապիտալ։ Անկախ թաքիֆա մը անձնապանութեան, մենամարտի և համբորդութեան համար։

ԱՐՏԱՍԱՀՈՒՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Աշխատութեան ժամանակ եղած գրգռաղդութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն համբորդներու համար, առանց ապահովագինները եռ տարուոյ կամ տասնեակ տարուան։

ԱԶԱՏ ՊԱՇՄԱՆՆԵՐ
Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խիստ մեծ Ընկերութեանց կրկին կրկին ապահովագրութեամբ։
Ընդհանուր գործակալութիւն բովանդակ Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Գ. ՏԱՍԱՐԹԷՐ
Կ. Գալաթա, Գալաթիան խան, թիւ 6-9
Գլխաւոր գործակալութիւն.—Կ. Գալաթա, Սատրդիէ խան, Պահէք Գրաբ։
Ընկերութեան դրամատունն է
ՓՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ 599

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՄՐՏԱԽՈՒՆՈՒՄՈՒ

Ստամոքսի հիւանդութիւնը, շատ անգամ դժուարամարսութիւնը, սրտի խառնու�sը, լուծմունք ալնդութիւն և փրսխում առաջ կը բերէ, ինչ որ հիմնապէս բուժելու համար պէտք է ամէն ճաշէ վերջ Բիկլիս Սանկիներ անուն ազդու դեղէն մէյմէկ քիչ առնել։ Բիկլիս Սանկիները ուրիշ ալքալային դեղերու նման չի խանգարեր ստամոքսը, ընդհակառակն աստիճանաբար կ'առողջացնէ զայն և արտադրութիւնները կը կանոնաւորէ։ Հարբուխի, հաղի, պռոնչիթի և կոկորդի բորբոքումի համար ևս ազդու դեղ մըն է և կը ծախուի մեծ դեղարաններու մէջ։
699 9—26

ՅՈՒԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի,
Ի ՍԻՐԹԷ ՍԸ ԲԷՐԱ, ԹԻՒ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Հ. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբանտ։ Պիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղբատաց ձրի 490

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ
Մաքրողականի մը եթէ ալէտք ունիք և կը փափաքիք տուանց նեղուելու խմել, անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանսոի նման ղգուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք դնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօուեան դրութեամբ զատուած յստակ ջուր մըն է և չատ դիւրաւ կը խմուի։ Աղդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԿԱԲՐԱՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, դլխուցաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ դինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին ընդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուներու մէջ։
504 23—56

ՀԻՆ ԳԻՆԻ
Երեսունքուրբ տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինմանց և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթաքիւղ, Հանգուցեալ մուխթար Ցակոբ ապայի առանց։

VIN DE BUGEAUD
TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO
ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆԷԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ԿԱԿԱՈՅՈՎ

Կորովիչ դեղերու յաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը զրգռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։
ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴ. ՄԹԵՐԱՆՈՅ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

COMPAGNIE ROSSIA ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կազմ. Իրաւունքով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բիթերսպուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մարգարիտ 37
Ապահովագրութեանց հիմնական ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆՔ.— ՈՐՍԳԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱՆՔ.

Ներքին գումար 121,765,833 ֆր.
1898 ի հասոյթ 84,775,462 ,
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրութիւններուն վճարած է մօտ՝ 164,172,000 ,

Ընկերութեան քննիչ է Կ. Գալիս
Ա. ՀԱՒԻՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, Գալաթի կամ (Գ. Դեղատուն Թուրքիոյ համար)
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՄԿՈՅՏՐ ԲԼՕՐԼԷՆ 524

ՊԱԼՔԱՆ
ՍՈՒԱՆՋՆԱՌՆՈՒՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ
1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահով գրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով, ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է առարկութիւն չընէր ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու զարգային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելումի չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։
Գոնձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։
Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր չէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ
Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուզեսին։

1896ի յաճախաժին է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։
Ընկերութեան դրամատուներն են ԲՐԻՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Գալիս, ԱՆԳԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԻՐՈՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։
Գործակալ ընդհանուր Թոսքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։
Գալաթիա, Մերքէպանի փողոց, Ճէտիտ խան թիւ 4։
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։
Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

NEVRALGIES Անդար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին չնորհիւ Տոքթէօր CRONIER-ի
ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒՈՒՑԻՉ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, համարու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Եր ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻԻՆԻ
LES PROVINCES RÉUNIES
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻԻՊՄԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ
Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Կ. Գալիս, Ղալաթիա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրաւունքով
Որ կը կոչի 2/14 Օգոստ. 1892 թուականէ
(Ի սէֆեր 1310)

ԱՅԺ ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին կամ ՕՍՄ ԵՏԻՆ խան, Գալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Գ. Ալպէր Սիմրնա
Ճէտիտ խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 67

Գործակալ, Գալատայ կողմը Օսմ. Գանգայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հանդիսաց փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Գլխ-գործակալ Գալատայ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մաքրուճճղար, Զաքչըլը խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐԸՆ
ԱՐՔԱՅԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՇԵՆԱՒԷ
Ընդհ. Հրտ. Գ. Գալաթ և Օսմանպէյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1089	Ֆօմա	1497	Գազ	1011	Մալմ	724	Բազարիս	186
Ալէքս	3607	Ֆենկս	2906	Գրանտ	1695	Մարէնկս	2273	Մաքֆս	1112
Անտէլս	1541	Գաբս	895	Հարս	775	Մարգէլս	2709	Թիբս	1735
Գիրասզ	2377	Գիսս	4311	Հիտալիս	1581	Մէրտաս	2557	Միլվս	1192
Տասանս	1822	Ջամէնս	927	Հինաս	2720	Միս	1057	Պրէս	1200
Զորտանս	1264	Ֆուրս	2323	Հորտէս	2600	Մենդէլէս	1735	Պատս	1323
Գրաֆս	1076	Ջրաս	1713	Լանտէս	395	Մուրիլս	3419	Ռ. Ալիսդ	1546
Գրիլս	241	Գիլմս	504	Թակս	3254	Նէրս	1063	Բարս	2327
Գիֆֆարդ	4481	Խարս	2464	Խասս	5540	Օնիս	4100	Թօլէս	1470
Գէրրս	1671	Իսաղաս	1530	Միլս	1080	Օնմարս	4036	Փարրիս	487
Գալիրաս	1337	Իրաղս	1841	Ռիլս	1053	Օրտաս	1595	Ցլարիս	3429
Դաէլ	1244	Ֆիս	954	Ֆօլրիս	2307	Բուլէրս	1637	Վարս	1914
Դազ	1094	Ֆիլտաս	1323	Ֆրանս	1700	Բրս	510	Վոլս	1289
Ֆիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բիսլէս	3229	Վիլիաղս	2396
Միսէրս	1284	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանս	2273	Բրինտաս	1663	Սէտս	1850
Գլիս	2897	Գալիլէս	3060	Լիվօրնս	1643	Բրոս	1643	Ֆէրս	1200
Գորտաս	4335	Գնգանս	1243	Լորէնցս	2191	Բոմէս	1789		

Այիբբս շոգենաւը, նաւապետ Ֆորթէ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։
Լորենցս շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 11ին։
Դիմել՝ տա գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ԲՐԱՂՈ
Թիւ 23—24, Փիւլիւր Մէրքէր խան, Գալաթիա 377

ՖՐԵՆՏ. ԼԻՈՅԱՅԻ ԳԻՆ. ԸՆԿ.
ԵՌԴԵՆԱՒԱՍԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիսբոնի և Ալգարվէի գինի քանդ չգինու

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգորիան	10500	Յուլիան	3500
Ռամենան	10500	Իսիդրոյրեն	3500
Գէսարիան	10500	Գարժ.ոն	3000
Լանրասարիան	9000	Ալիէնդան	2500
Ֆիլատէֆիա	9000	Գրանտան	3500
Գոլոմպիան	8000	Գրիֆիան	2500
Ճորճեան	8000	Հնարուզգան	2500
Գուարդիան	8000	Լիզաշրեն	3500
Ֆերնենան	3000	Լէտեան	2000
Նուէրնիան	3760	Մինեռ	900
Վալսկիան	3700	Գրոյզ	700
Ֆլամինկան	3700	Լեսան	800
Նարբան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի նրանց ապրանքն ալյուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց կամեցողը գրին յոգնեալն ժամանակէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԵՖՎԱՐ ԼԱՆՏՆԻՆ
Գալաթիա։ քարտիզի մէջ
400 կին տեղ մանրատան

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓՇՆԱԿԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան	Երթեւեկութիւնք
20 2	Օրէցս ժամը 6ին մեկնիլ Փիրէյէ.
21 3	Իզմիր, Բիրէյ, Ներքեւանդրէս տա 10ին մեկնիլն առաջ (Հա տալէն լոյս Ներքեւանդրեա, Բարա-Գոնա, Եա Ֆա, Գէրլէ եւ Գիրան).
22 4	Օրէցս ժամը 10ին մեկնիլն առաջ։
22 4	Ինէբոլու, Զինոս, Սամսուն, Օրտու, Տրապիզոն, Գիրէզուն եւ Գոնիա ժամը 4ին մեկնիլ մեկնիլ։
23 5	Օրէցս ժամը 6ին մեկնիլ մեկնիլ։

ՇՈՓՇՆԱԿԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐՁՐԱՆԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Տասներ ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Երեքուքեակ կամար գիրքի գործակալին Թոմ Հանկ Բարաքի քով։ 518 Թ. ՔԷՐՈՒ

ՖԻՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓՇՆԱԿԱՑԻՆ

Ցիր ափեր եկամտի մեջ կը բանի Լիվերպուլ և Քուինսթաուն

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Բանիոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Թամանիա	12950	Բավա	3945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2996
Օմարիա	8128	Սիբրիա	2935
Եթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքսս	3181
Ուլտոնիա	7269	Շէրպուրգ	1614

Դիմել տա ՀՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէրի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Գարա Մատրախա փողոց։ 255

ՄՈՍ
ԵՌԴԵՆԱՒԱՍԱՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբարանոց, Գալատայ, Մարմարայի Ս. Մարկոս Քէլիսա դրան դիմաց

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Համլէտ	3000	Բիրա	2500
Ինգրա	3000	Լէգիոն	2400
Բէլգրաֆ	3000	Գասպրիա	2350
Գիսանգաս	3000	Բէրա	2300
Լուքսոր	3000	Գիրանս	3000
Սանսանի	3000	Գարգոն	1500
Բարսանիրս	3500	Լուսիա	1000

Դիմել տա Ֆ. Վ. ՎԻՔՕՐ և ԸՆԿ
Գէնիմ խան
ՀԱՄԻ ՄԱՍ և ԸՆԿ
194 21. Գէնիմ Գարիպ Լիմանաս

Արտադրատ ՋՍՐԲՀ ԵՌԻՍԱՒԱՆ